

SOCIALNA AKTIVACIJA BREZPOSELNIH SKOZI SPODBUJANJE PROSTOVOLJSTVA

Ukrepi za socialno aktivacijo prebivalstva so eni izmed ključnih ukrepov na področju krepitve človeških virov znotraj Operativnega programa za izvajanja kohezijske politike v letu 2014 – 2020. Prostovoljstvo predstavlja način socialne integracije najrazličnejših ranljivih družbenih skupin in konkreten ukrep za socialno aktivacijo, predvsem brezposelnih.

Analize priložnosti za socialno vključevanje brezposelnih in drugih ranljivih skupin s prostovoljstvom smo se na Slovenski filantropiji lotili z identificiranjem prostovoljskih programov, ki jih izvajajo organizacije, združene v Slovenski mreži prostovoljskih organizacij.

I. OSNOVNI PODATKI

Oblikovali smo vprašalnik, s katerim smo vseh 1363 organizacij v Mreži vprašali, ali vključujejo prostovoljce iz posameznih ranljivih skupin v svoje prostovoljske programe ali ne. Posredovali smo jim ga 13. 7. 2016 in prejeli 94 odgovorov.

Struktura organizacij, ki so odgovorile: 25 javnih zavodov in 69 nevladnih organizacij (društev in zasebnih zavodov), fundacij, med njimi tudi socialno podjetje in zadruga.

11 organizacij je zapisalo, da prostovoljcev iz ranljivih skupin ne vključujejo in navedlo razloge za to (zapisani so v isti obliki kot smo jih prejeli):

- vključujejo predvsem prostovoljce, ki doprinesejo dodatna strokovna znanja, s katerimi ozaveščajo splošno javnost – predvsem o tematikah pravične trgovine, zero waste konceptom, zmanjšanja potrošnje, prevpraševanja oskrbovalne verige, podpora lokalno pridelanim in izdelanim dobrinam ... ,
- vključujejo predvsem študente in bivše zaposlene, ki pripomorejo h kakovostnemu izvajanju programov in ne potrebujejo dodatne mentorske podpore,
- trenutno pripravljajo programe za mladino, v katere bodo vključili mlade z manj priložnostmi, niso pa še pričeli z izvajanjem teh programov, so relativno mlad zavod, tako da konkretnih izkušenj še nimajo,
- zaenkrat še niso prejeli interesa s strani ljudi iz ranljivih skupin; ne gre za to, da jih namerno ne bi vključevali, je pa res, da je zahtevnost in način dela v organizaciji, takšen, da ne bi bil najbolj primeren za nekatere ranljive skupine,
- še ni bilo interesa s strani navedenih socialnih skupin, vključujejo pa mlade brezposelne izobražence,
- s širšim naborom aktivnosti šele začenjajo, nimajo pa mentorjev, ki bi sistemsko delali s prostovoljci,
- v prostovoljno delo v društvu se vključujejo osebe iz različnih skupin, ki delajo na različnih področjih (organizacijsko delo, delo s skupinami in s posameznikom...). Pomembno je le, da sprejemajo uporabnike, se z njimi razumejo in sodelujejo. Brez tega sodelovanje ni mogoče. Med prostovoljci so tudi upokojeni starši, svojci ali skrbniki uporabnikov ter ostali zunanji prostovoljci, ki se vključujejo zaradi želje po pomoči, po spoznavanju dela z osebami s posebnimi potrebami idr. Trenutno se zanimajo za prostovoljno delo: oseba po končanem zdravljenju zasvojenosti, oseba z invalidnostjo in brezposelna oseba. Po prvih uvodnih srečanjih bodo ugotovili, ali si osebe želijo nadaljevati in ali so primerne za prostovoljno delo v društvu,
- nimajo potrebe po aktiviranju prostovoljcev iz ranljivih skupin, saj pridobijo dovolj študentk, ko predstavijo možnosti prostovoljnega dela (učna pomoč otrokom) na fakulteti, nekaterih skupin, npr. upokojenec, manjšine ... pa še niso »aktivirali«.

- delajo s populacijo otrok in mladostnikov, tudi iz ranljivih skupin, njihova metoda dela je vrstniški pristop in je ustreznost kadra tudi zaradi cilja, ki ga zasledujejo, izrednega pomena; neformalno se občasno na terenu vključujejo upokojenci (medgeneracijsko sodelovanje), letos prvič tudi brezdomec,
- na teritorialnem območju društva ni takšnih oseb, ki bi bile zainteresirane sodelovati v društvu kot prostovoljci, so iz majhne vasi z 42 člani v društvu,
- doslej še ni bilo izražene želje.

Povzetek navedenih razlogov za ne-vključevanje prostovoljcev iz ranljivih skupin, navedenih na vprašalniku:

- organizacije potrebujejo prostovoljce, ki doprinesejo dodatna strokovna znanja,
- zahtevnost in način dela v nekaterih organizacijah nista najprimernejša za vključevanje ranljivih posameznikov,
- niso še zaznali interesa za prostovoljstvo s strani ranljivih oseb,
- specifična dela z osebami s posebnimi potrebami narekuje skrbno izbiro prostovoljcev,
- nimajo potreb po prostovoljcih iz ranljivih skupin.

Z organizacijami, ki so odgovorile glede vključevanja prostovoljcev iz ranljivih skupin pritrdilno, smo od prejema njihovih vprašalnikov do 8. 8. 2016 opravili poglobljene telefonske intervjuje. Vnaprej smo oblikovali vprašalnik v spletnem orodju 1ka, v katerega smo med telefonskimi pogovori vnašali odgovore. Intervjuji so trajali od 20 do 50 minut, v poprečju od 30 do 40 minut. Med intervjuji smo poleg evidentiranja odgovorov v vprašalniku tudi odgovarjali na vprašanja organizacij in posameznim svetovali glede specifičnih vprašanj in tem. Po pogovorih smo nekaterim po elektronski pošti poslali informacije o področjih, za katere smo ugotovili, da jim lahko koristijo (glede formalnega urejanja prostovoljstva, povračila stroškov prostovoljcem, zavarovanja, možnosti nagrajevanja, korporativnega prostovoljstva ...).

Poklicali smo 83 organizacij. Eno društvo je povedalo, da ne potrebujejo dodatnih prostovoljcev in mentorskih znanj; zajeto je v seznamu intervjuvanih organizacij, vendar njihovih odgovorov na vprašanja v spletni anketi nismo dobili, zato je število vseh v celoti opravljenih intervjujev 82. Od 82 organizacij, ki so sodelovale v intervjujih, je bilo 59 nevladnih organizacij in 23 javnih zavodov.

Te organizacije vključujejo različne skupine prostovoljcev, ki zaradi določene osebne ali življenjske okoliščine spadajo v ranljive skupine.

Naziv organizacije in občina sedeža	Skupina, ki jo vključujejo v prostovoljske aktivnosti
1. Amnesty International Slovenije, Ljubljana	Romi, izbrisani
2. Center za pomoč na domu Maribor	brezposelni, upokojenci do in nad 75 let, mladi z manj priložnostmi
3. Center za socialno delo Domžale	brezposelni, mladi z manj priložnostmi
4. Center za socialno delo Laško - Hiša generacij	brezposelni, upokojenci do 75 let, starejši od 75 let, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, osebe s težavami v duševnem zdravju

5. Center za socialno delo Nova Gorica	upokojenci do in nad 75 let, mladi z manj priložnostmi
6. Center za socialno delo Škofja Loka	brezposelni, upokojenci do 75 let, mladi z manj priložnostmi
7. Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan	brezposelni, osebe s težavami v duševnem zdravju
8. Dom Danice Vogrinec Maribor	brezposelni, upokojenci od 75 let, mladi z manj priložnostmi
9. Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane	brezposelni, invalidi, upokojenci do 75 let, osebe s težavami v duševnem zdravju
10. Dom starejših Šentjur	brezposelni, upokojenci do 75 let
11. Dom upokojencev Podbrdo	upokojenci do 75 let
12. Društvo Aktiviraj se, so. p. Maribor	brezposelni
13. Društvo Center za pomoč mladim	brezposelni, mladi z manj priložnostmi, mladi, ki izhajajo iz družin, v katerih so prisotne duševne bolezni, revščina, alkoholizem
14. Društvo Dajem Maribor	brezposelni
15. Društvo Duh časa, Ljubljana	brezposelni, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
16. Društvo gibalno oviranih invalidov Slovenije Vizija Slovenske konjice	brezposelni, gibalno ovirani invalidi, upokojenci do 75 let
17. Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor	gluhi, naglušni
18. Društvo gluhoslepih Slovenije Dlan, Ljubljana	brezposelni, invalidi, upokojenci do 75 let
19. Društvo Go - Spominčica Nova Gorica	brezposelni, upokojenci, osebe s težavami v duševnem zdravju, mladi z manj priložnostmi

20. Društvo Koroški medgeneracijski center Ravne na Koroškem	brezposelni, upokojenci do 75 let, upokojenci, starejši od 75 let, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti brezposelni, upokojenci
21. Društvo Oddih Gorajte	brezposelni, upokojenci
22. Društvo prijateljev mladine Trbovlje	vse razen starejših od 75 let, Romov, brezdomcev in bivših zapornikov
23. Društvo SOS telefon, Ljubljana	brezposelni, upokojenci do 75 let
24. Društvo Šola zdravlja, Domžale	brezposelni, upokojenci
25. Društvo upokojencev Hrastnik	upokojenci, tudi starejši od 75 let, brezposelni
26. Društvo upokojencev Komandanta Staneta Ljubljana	upokojenci do in nad 75 let
27. Društvo upokojencev Kranj	upokojenci, ki ne potrebujejo dodatne aktivacije in mentorstva
28. Društvo upokojencev Ljutomer	upokojenci do in nad 75 let
29. Društvo upokojencev Trbovlje	upokojenci do in nad 75 let, brezposelni
30. Društvo varnega zavetja Kočevje	brezposelni, invalidi, upokojenci - tudi starejši, priseljenci, Romi, pripadniki manjšin, brezdomci, mladi z manj priložnostmi, osebe z izkušnjo nasilja - žrtve nasilja, ne le fizičnega, tudi psihičnega in ekonomskega
31. Društvo Verjamem vate, Domžale	invalidi-osebe z zmerno motnjo
32. Društvo Veselje do življenja Koper	brezposelni, osebe s težavami v duševnem zdravju
33. Društvo za nenasilno komunikacijo, Ljubljana	mladi brezposelni
34. Društvo za zaščito konj in ostalih živali Polzela	brezposelni, invalidi - delovni invalidi, upokojenci do in starejši od 75 let, osebe po prestani zaporni kazni - če niso nasilni, mladi z manj priložnostmi
35. Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog Stigma, Ljubljana	brezposelni, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, osebe po prestani zaporni kazni, osebe s težavami v duševnem zdravju, brezdomci, mladi z manj priložnostmi, uporabniki nedovoljenih drog

36. Familija - izobraževalni in terapevtski center Škofja Loka	brezposelni, mladi z manj priložnostmi
37. Javni zavod Mladi zmaji Ljubljana	brezposelni, Romi, pripadniki manjšin, mladi z manj priložnostmi
38. Javni zavod Spotur Slovenj Gradec	brezposelni
39. Karitas Slovenije, Ljubljana	brezposelni, upokojenci do in nad 75 let, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, osebe s težavami v duševnem zdravju, brezdomci, mladi z manj priložnostmi
40. Knjižnica Domžale	brezposelni, upokojenci
41. Legebitra, Kulturno, informacijsko in svetovalno središče, Ljubljana	brezposelni, upokojenci do 75 let, pripadniki spolnih manjšin
42. Ljudska univerza Kranj - Medgeneracijski center	brezposelni, upokojenci do 75 let
43. Ljudska univerza Radovljica	brezposelni, upokojenci do 75 let, mladi z manj priložnostmi, priseljenci
44. Lokalna razvojna fundacija za Pomurje Martjanci	mladi brezposelni
45. Materinski dom Maribor	brezposelni mladi - z univerzitetno izobrazbo
46. Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Laško	brezposelni, upokojenci do 75 let, starejši od 75 let, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, osebe s težavami v duševnem zdravju
47. Medgeneracijsko društvo Z roko v roki Kranj	upokojenci - do in nad 75 let
48. Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina	brezposelni, upokojenci do 75 let, osebe s težavami v duševnem zdravju - občasno, mladi z manj priložnostmi
49. Mestna knjižnica Kranj	brezposelni, upokojenci do 75 let, osebe s težavami v duševnem zdravju
50. MISC Infopeka, Maribor	brezposelni, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
51. Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije, Ljubljana	brezposelni, upokojenci do 75 let, upokojenci, starejši od 75 let, priseljenci, mladi z manj priložnostmi (socialno ogroženi, mladi z nizko šolsko izobrazbo, osipniki ...)
52. Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina	brezposelni
53. Mladinski center Zagorje ob Savi	brezposelni, upokojenci do in nad 75 let, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
54. Območno združenje Rdečega križa Tolmin	brezposelni, upokojenci do in nad 75 let, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, osebe s težavami v duševnem zdravju
55. Odjuga, pravično trgovinska zadruga z.b.o., Ljubljana	brezposelni, upokojenci do 75 let, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
56. OŠ Ledina Ljubljana	upokojenci do 75 let
57. Planinsko društvo Mežica	brezposelni, upokojenci do 75 let

58. Plavalni klub Velenje	brezposelni
59. Prirodoslovni muzej Ljubljana	brezposelni in upokoјenci do 75 let
60. Skupnost socialnih zavodov Slovenije SKUP Kranj	brezposelni, uporabnice materinskih domov in varnih hiš
61. Sloga, Ljubljana	brezposelni, invalidi, priseljenci, pripadniki manjšin, mladi z manj priložnostmi
62. Slovenska filantropija - prostovoljski servis Ljubljana in medgeneracijski skupnostni centri Hiša Sadeži družbe	brezposelni, upokoјenci do in nad 75 let, mladi z manj priložnostmi, priseljenci, begunci in prosilci za mednarodno zaščito
63. Slovenska fundacija za Unicef, Ljubljana	brezposelni, upokoјenci do in nad 75 let, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
64. Socialna akademija, Ljubljana	brezposelni, invalidi, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
65. Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica, odd. za invalidno mladino in rehabilitacijo Stara Gora	brezposelni, upokoјenci do 75 let
66. Studio 12	brezposelni, mladi z manj priložnostmi
67. ŠENT, Slovensko združenje za duševno zdravje, Ljubljana	uporabniki programov - osebe s težavami v duševnem zdravju, brezposelni, upokoјenci
68. Športno društvo Mavrica Domžale	brezposelni, priseljenci, mladi z manj priložnostmi
69. Tačke pomagačke, Ljubljana	brezposelni, upokoјenci do 75 let
70. Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, Ljubljana	brezposelni
71. VDC Nova Gorica	brezposelni, upokoјenci do in nad 75 let, priseljenci
72. Zasavska ljudska univerza, Medgeneracijsko središče Zasavje	brezposelni, osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti, osebe po prestani zaporni kazni, osebe s težavami v duševnem zdravju, mladi z manj priložnostmi
73. Zavod Franko Maribor	brezposelni, osebe s težavami v duševnem zdravju
74. Zavod Hippocampus Koper	brezposelni, upokoјenci do 75 let
75. Zavod Mladinska mreža MaMa, Ljubljana	brezposelni
76. Zavod PET, Ljubljana	upokoјenci do 75 let
77. Zavod Sopotniki, Zavod za medgeneracijsko solidarnost, Divača, Hrpelje - Kozina	brezposelni, upokoјenci do 75 let
78. Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks Beltinci, so. p.	brezposelni, Romi, mladi univerzitetno izobrazbo brez zaposlitve
79. Zavod Ruj Velenje, Nazarje	osebe s težavami v duševnem zdravju
80. Združenje bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije, Ljubljana	brezposelni, upokoјenci do 75 let in starejši, osebe s težavami v duševnem zdravju, invalidi - po možganski kapi, po operaciji možganskih tumorjev in njihovi svojci
81. Združenje DROGART, Ljubljana	brezposelni, mladi z manj priložnostmi, uporabniki klubskih drog – večina
82. Zveza društev upokoјencev Slovenije, Ljubljana	upokoјenci do in nad 75 let
83. Zveza prijateljev mladine Maribor	brezposelni, invalidi, upokoјenci do 75 let, priseljenci, Romi, mladi z manj priložnostmi

Pogostost vključevanja posameznih ranljivih skupin v prostovoljstvo

Ranljiva skupina – vrstni red z vprašalnika	Število organizacij, ki vključuje prostovoljce iz te ranljive skupine
brezposelni	68
invalidi	8
upokojenci do 75 let	52
upokojenci, starejši od 75 let	27
osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti	8
osebe po prestani zaporni kazni	3
osebe s težavami v duševnem zdravju	16
priseljenci	15
Romi	5
pripadniki manjšin	3
brezdomci	3
mladi z manj priložnostmi	35
Drugo – po ena navedba	8 organizacij: <ul style="list-style-type: none"> • izbrisani, • mladi iz družin, v katerih so revščina, alkoholizem, duševne bolezni, • osebe z izkušnjo fizičnega, psihičnega ali ekonomskega nasilja, • uporabniki nedovoljenih drog, • pripadniki spolnih manjšin, • uporabnice varnih hiš in materinskih domov, • osebe po operaciji možganskih tumorjev in po možganski kapi, • uporabniki klubskih drog.

Pogostost vključevanja posameznih ranljivih skupin v prostovoljstvo po rangu:

brezposelni	68
upokojenci do 75 let	52
mladi z manj priložnostmi	35
upokojenci, starejši od 75 let	27
osebe s težavami v duševnem zdravju	16
priseljenci	15
invalidi	8
osebe po končanem zdravljenju zasvojenosti	8
Romi	5
pripadniki manjšin	3
brezdomci	3
osebe po prestani zaporni kazni	3

Na osnovi zapisov in intervjujev lahko ugotovimo, da prostovoljske organizacije (tudi zavodi s prostovoljskim programom) v svoje programe praviloma vključujejo prostovoljce glede na potrebe po izvajanju oziroma dopolnjevanju programov za uporabnike. Za večino organizacij status prostovoljcev oziroma njihova pripadnost določeni socialni skupini ni pomembna in poudarjajo, da so dobrodošli vsi, ki jih zanima neposredno področje dela. Izjema so organizacije, ki združujejo posameznike prav na podlagi pripadnosti

določenih socialni skupini, npr. društva upokojencev, ki v prostovoljske aktivnosti vabijo svoje člane, da bi jih socialno aktivirali. Podobno usmeritev imajo tudi nekatere organizacije, ki skušajo s prostovoljstvom aktivirati svoje uporabnike programov in jih tudi na ta način opolnomočiti, npr. organizacije, ki delajo s posebej ranljivimi mladimi ali pa z osebami, ki jih združuje določena zdravstvena okoliščina.

Druga ugotovitev, ki smo jo oblikovali na podlagi zbranih informacij, je to, da brezposelnost ne pomeni nujno, da gre za ranljive osebe; mnoge organizacije prav med mladimi brezposelnimi z univerzitetno izobrazbo dobivajo najboljše prostovoljce. Kadar gre za mlade, ki so končali izobraževanje na VII. stopnji in še živijo pri starših, praviloma ne gre za socialno ali kakor koli drugače ogrožene oziroma ranljive osebe, ampak se čakanje na prvo službo šteje za nekako običajen življenjski potek, ki ga mnogi mladi izkoristijo za pridobivanje novih izkušenj. Nekatere organizacije so se zato usmerile predvsem v iskanje novih prostovoljcev med mladimi izobraženimi brezposelnimi, ki imajo znanja na področju, na katerem je potrebna pomoč prostovoljcev (praviloma mladi obvladajo računalnik, znajo vsaj en tuj jezik, poleg tega pa so izobraženi na določenem strokovnem področju, npr. pedagoškem, naravoslovnem, socialnem ...).

Podobno ugotavljamo za starejše; mlajši upokojenci, ki ne živijo v socialni stiski, so zelo dragoceni ustvarjalci programov za starejše, medgeneracijskih aktivnosti, pa tudi kulturnih, športnih, turističnih in najrazličnejših drugih aktivnosti ter podpornih mrež v svojih okoljih, ki se jim z veseljem, izkušnjami in mnogo energije posvetijo po upokojitvi. Vseh upokojencev zato ne moremo umestiti med ranljive osebe, saj so marsikje aktivni nosilci družabnega življenja v skupnosti. Starejši se ne aktivirajo le v društvih, ki združujejo upokojence, ampak v različnih organizacijah, kjer lahko uresničujejo svoje interese. V večini prostovoljskih organizacij so mlajši upokojenci zelo zaželena ciljna skupina.

Ranljive skupine, ki jih je navedlo le malo organizacij, se v prostovoljstvu aktivirajo redkeje, organizacije imajo z določenimi skupinami le malo izkušenj ali pa sploh še niso prišli v stik z njimi. Mnogi mentorji so v pogovorih poudarili, da ne gre zato, da jih ne bi želeli vključevati, vendar se z aktivnim zbiranjem prostovoljcev iz naštetih skupin prebivalstva doslej še niso ukvarjali.

Na podlagi prejetih vprašalnikov, na katerih so organizacije navedle ranljive skupine, ki jih vključujejo kot prostovoljce v izvajanje svojih programov, smo izvedli telefonske intervjuje in v njih zabeležili odgovore na 20 vprašanj. Ob tem smo se soočali tudi z opredelitvijo »ranljive skupine« kot ne najbolj ustrezno. Kljub temu da opredelitev ni nujno povsem ustrezna, smo se pred začetkom anketiranja odločili prav za to poimenovanje, saj nobeno drugo ni vključevalo dovolj široke palete vseh podskupin, zajetih v vprašalniku, ki se lahko (ne pa tudi nujno) soočajo z določeno ranljivostjo.

II. REZULTATI TELEFONSKEGA ANKETIRANJA

1. Pri prvem vprašanju telefonskega intervjuja smo v aplikacijo 1ka vpisali ime organizacije.

2. Ali v vaši organizaciji izvajate programe za uporabnike iz ranljivih skupin?

da	73	89%
ne	9	11%

Uvodno vprašanje je bilo namenjeno ugotavljanju ciljne skupine uporabnikov, s katerimi se ukvarja posamezna organizacija. Zelo visok odstotek odgovorov »da« je posledica široke opredelitve ranljivih skupin – se pravi, da med ranljive spadajo vsi upokoenci, brezposelni, otroci in vse druge družbene skupine, ki prejemajo kakršno koli obliko prostovoljske ali druge pomoči.

3. Ali omogočate tudi uporabnikom svojih programov opravljanje prostovoljskega dela?

da	71	86%
ne	11	14%

Pri tretjem vprašanju smo preverjali, ali organizacije ponujajo prostovoljstvo svojim uporabnikom kot pristop k njihovem opolnomočenju. Zelo visok odstotek pritrdilnih odgovorov je posledica načina delovanja mnogih organizacij, kjer so prostovoljci člani društva, ki združuje osebe iz določene ranljive skupine (npr. društva upokojencev, bolnikov), ali pa medgeneracijskih središč, kjer se vlogi uporabnika in prostovoljca med sabo dopolnjujeta. Prepoznali smo tudi usmerjenost k socialni aktivaciji uporabnikov v organizacijah, ki jim nudijo strokovno podporo in jih usmerjajo k prostovoljstvu zaradi razvoja kompetenc, širjenja socialne mreže, krepitev občutka povezanosti, sprejetosti, pripadnosti (npr. PUM, materinski dom).

4. V katere prostovoljske programe in aktivnosti se lahko v vaši organizaciji vključujejo osebe iz ranljivih skupin kot prostovoljci?

Glej prilogo 1!

5. Kaj konkretno lahko delajo prostovoljci iz ranljivih skupin – katera opravila, naloge?

Glej prilogo 1!

6. Število prostovoljcev v vaši organizaciji

skupno število vseh prostovoljcev v vseh organizacijah	19.110
od tega prostovoljcev iz ranljivih skupin	16.087
od tega brezposelnih	1.544

V anketiranih organizacijah je vključenih od 1 do 10.000 prostovoljcev, zato bi bilo nesmiselno izračunavati poprečje na posamezno organizacijo. Organizacije so navajale število prostovoljcev, ki so bili vključeni v njihovo delo v letu 2016 do časa izvajanja intervjujev julija 2016, saj je poletje za večino organizacij čas manj intenzivnega delovanja in podatki iz meseca julija ne bi predstavljali realne slike.

Število prostovoljcev, ki spadajo v ranljive skupine, je zelo visoko, saj mednje spadajo vsi upokojenci in vsi brezposelni, ne glede na svoj socialni položaj.

7. Kako je prišlo do začetka vključevanja ranljivih posameznikov pri vas - na čigavo pobudo, zakaj ste začeli?

Na to vprašanje so organizacije odgovarjale opisno. Pogoste odgovore smo združili v skupine, posebej pa navajamo še vse dodatne obrazložitve.

Najpogostejši odgovori:

- Spontano, skozi izvajanje programov – 14 odgovorov,
- na pobudo uporabnikov – 8 odgovorov,
- zaradi poslanstva organizacije – 8 odgovorov.
- zaradi interesa brezposelnih – 5 odgovorov,
- na pobudo prostovoljcev – 4 odgovori,
- na pobudo CSD – 3 odgovori.

Dodatne zapise in obrazložitve smo razdelili v skupine glede na osnovno izhodišče, pobudo ali namen vključevanja prostovoljcev iz ranljivih skupin.

Potrebe uporabnikov in članov:

- brezposelni so želeli neko delo, organizacija pa jih je prepoznala kot koristne,
- zaradi združevanja staršev otrok s posebnimi potrebami,
- zaradi problema brezposelnosti – potrebno je aktivno iskanje dela, podpora osebam v tej situaciji, medsebojna pomoč,
- na pobudo bolnikov, njihovih svojcev in zdravstvenih delavcev zaradi oplemenitenja življenja bolnikov,
- zaradi potreb uporabnikov po opolnomočenju skozi prostovoljstvo,
- zaradi potreb svojcev uporabnikov – oseb z demenco,
- prostovoljstvo člane povezuje v aktivno sodelovanje v programih – soočajo se z isto vrsto oviranosti,
- zaradi skupnih potreb gibalno oviranih članov društva,
- zaradi ohranjanja osebne vključenosti uporabnikov z motnjo v duševnem razvoju v skupnost,
- zaradi reintegracije uporabnikov s prostovoljstvom,
- zaradi potrebe po združevanju, povezovanju, ustvarjanju, koristni porabi prostega časa uporabnikov,
- na željo uporabnikov, osnovna dejavnost organizacije ne zadovoljuje njihovih pričakovanj.

Osnovna usmeritev organizacije:

- ker vidimo prostovoljstvo kot način socialne aktivacije,
- prostovoljstvo je zaradi opolnomočenja podpora osnovnemu programu motiviranja mladih v PUM,
- zaradi odpiranja organizacije v javnost, povezovanja otrok in staršev, zaradi vrednot skupnosti in vključevanja vseh,
- zaradi velikega interesa in potreb starejših po gibanju in rekreaciji se je razvilo društvo, ki se širi krajevno, prvotni motiv je bil ponuditi preprostim ljudem priložnost za aktivnost,
- prostovoljstvo kot pot k opolnomočenju stigmatiziranih, pridobivanje veščin, samozaupanja, socialne mreže,
- prostovoljci se vključujejo po usposabljanjih, na katerih se seznanijo s področjem in načinom dela, če se izkažejo za primerne glede na potrebe programov,
- program je v osnovi zasnovan tako, da povezuje donatorje, uporabnike in prostovoljce.

Pobuda se je pojavila v organizaciji z določenim namenom ali razvojem:

- na pobudo vodstva organizacije,
- za dvig kakovosti izvajanja programa v domu,
- brezposelne osebe v kraju so k sodelovanju povabili osebno,
- uporabnike v kraju so k sodelovanju povabili osebno glede na njihove omejitve in znanja,
- na pobudo strokovnih sodelavcev, ki so uporabnike zaradi opolnomočenja povabili med prostovoljce,
- skozi dolgoleten vsebinski razvoj programov,
- na pobudo bivše ravnateljice, ki po upokojitvi nadaljuje s strokovnim delom kot prostovoljka,
- zaradi pobude vključenih v program javnih del, da po koncu programa še naprej sodelujejo v organizaciji, čeprav kot prostovoljci.

Pobuda od zunaj:

- na pobudo Zavoda za zaposlovanje brezposelnim,
- vključitev v projekt spodbujanja prostovoljstva starejših na nacionalni ravni,
- vključitev v projekt spodbujanja prostovoljstva mladih na nacionalni ravni,
- na pobudo Slovenske filantropije in zaradi želje po spoznavanju drugačnosti pri prostovoljcih,
- zaradi potreb v lokalnem okolju po ponudbi aktivnosti in velikega števila mladih brezposelnih v kraju ter njihove želje po aktivnosti in vključenosti,
- zaradi gospodarske krize je bilo vse več brezposelnih, ki so se začeli pridruževati prejšnjim prostovoljcem, večinoma dijakom in študentom.

Nuja organizacije:

- zaradi pomanjkanja zaposlenih organizacija nujno potrebuje prostovoljce za delovanje.

Drugo:

- prostovoljci prihajajo zaradi specifičnega področja dela in možnosti pridobivanja posebnih znanj in veščin,
- zaradi pridobivanja izkušenj mladih za bodoči poklic na pedagoškem področju,
- projektno delo v organizaciji omogoča spoznavanje potencialnih prostovoljcev in jih pritegne k sodelovanju,
- zaradi želje po kakovostnem izvajanju programov pridobivajo prostovoljce, a pripadnikov ranljivih skupin ne vključujejo načrtno, ker potrebujejo kakovostne prostovoljce – pomembna sta usposobljenost in interes prostovoljca,
- odziv na objavo potrebe po prostovoljcih na portalu www.prostovoljstvo.org.

Odgovori so pokazali širok spekter motivov za vključevanje prostovoljcev iz ranljivih skupin v izvajanje aktivnosti različnih organizacij. Rdeča nit vseh odgovorov je skrb za potrebe in interese članstva ali uporabnikov, ki se soočajo z določeno oteževalno življenjsko okoliščino ali oviranostjo, prožno odzivanje organizacij na potrebe v okolju in družbene spremembe, pa tudi uresničevanje poslanstva organizacij, ki so nastale prav zaradi podpore in pomoči posamezni ranljivi skupini. Tudi pobude, ki so prišle od zunaj (v okviru nacionalnih projektov, CSD, ZZS ...), so spodbudile nekatere anketirane organizacije k odločitvi, da k sodelovanju povabijo prostovoljce iz ranljivih skupin. Nekatere prostovoljske organizacije v sodelovanju s prostovoljci zagotavljajo svoje osnovno delovanje, druge predstavljajo pomembno mesto pridobivanja znanj in veščin za prostovoljce, ki se jim pridružijo na določenem projektu oziroma pri določeni vsebini.

Ne glede na prvotni motiv oziroma pobudo pa vse anketirane organizacije dejansko pridobivajo prostovoljce iz ranljivih skupin, čeprav ne vse načrtno in čeprav poudarjajo, da v prvi vrsti potrebujejo kakovostne prostovoljce, ne glede na njihove osebne ali življenjske okoliščine.

8. Ali načrtno vključujete prostovoljce iz ranljivih skupin ali pa vključujete tiste, ki se javijo sami? Možnih je več odgovorov.

načrtno pridobivamo prostovoljce iz ranljivih skupin	39	48%
vključujemo tiste, ki nas poiščejo sami	76	93%

Mnoge organizacije hkrati uporabljajo oba pristopa: sprejemajo prostovoljce, ki jih kontaktirajo sami, vabila za nove prostovoljce pa hkrati pošiljajo določeni ciljni skupini, npr. brezposelnim, mladim z manj priložnostmi, upokojujencem ipd. Načrtno prostovoljce iz posameznih ranljivih skupin pridobiva 39 oz. 46 % anketiranih organizacij.

9. Če jih iščete in vključujete načrtno, katere aktivnosti in sredstva uporabljate za to? Možnih je več odgovorov.

ne vključujemo jih načrtno	34	41%
osebna povabila že aktivnih prostovoljcev	42	51%
objavljamo vabila na svoji spletni strani	27	33%
objavljamo oglase na prostovoljstvo.org	22	27%
plakati, letaki	21	25%
vabila organizacijam v vašem okolju, ki se ukvarjajo z osebami iz ranljivih skupin	20	24%
objavljamo povabila na lokalnem radiu ali TV	15	18%
drugo:	34	41%
Pod »drugo« so organizacije navedle:		
facebook	11	
osebni stik oziroma osebna povabila zaposlenih	8	
lokalni časopis	4	
predavanja, promocijski dogodki, festival prostovoljstva	4	
skupina se spontano širi	2	
novi prostovoljci se udeležijo izobraževalnih programov	1	
prostovoljci postanejo prejšnji javni delavci	1	
med članstvom	1	
integracija uporabnikov	1	
sodelujejo z univerzo za tretje življenjsko obdobje	1	

Ena organizacija je odgovorila, da nimajo potrebe po novih prostovoljcih, ker jih imajo dovolj. Gre za člansko organizacijo, ki združuje starejše.

Nekatere organizacije, ki so odgovorile, da novih prostovoljcev iz ranljivih skupin ne iščejo načrtno, pa vabila vseeno objavljajo na spletni strani, na socialnih omrežjih in na različne druge načine, predvsem neformalno. Najpogostejša metoda je, pričakovano, osebni stik aktivnih prostovoljcev. Presenetljivo je, da samo tretjina organizacij objavlja potrebe po prostovoljcih oziroma vabila v svoje vrste za ranljive skupine na svojih spletnih straneh. V telefonskih intervjujih smo ob tem slišali predvsem obrazložitev, da za ažurno delovanje svojih spletnih strani nimajo časa oz. nikogar, ki bi to lahko delal, hkrati pa svoje aktivnosti za pridobivanje novih prostovoljcev usmerjajo predvsem v osebne stike v svojih življenjskih okoljih. Osebni kontakti imajo

seveda veliko prednosti pred spletnim komuniciranjem, čeprav lahko prav zato krog aktivnih oseb ostaja ožji kot v primeru povabila v prostovoljstvo na spletu.

10. Ali pri pridobivanju teh prostovoljcev sodelujete z drugimi organizacijami? S katerimi? Možnih je več odgovorov.

ne sodelujemo z javnimi institucijami pri pridobivanju prostovoljcev iz ranljivih skupin	26	32%
sodelujemo z nevladnimi organizacijami v lokalnem okolju	37	45%
sodelujemo s CSD	31	37%
sodelujemo z Zavodom za zaposlovanje	26	32%
sodelujemo s Slovensko filantropijo	25	30%
sodelujemo z občinskimi zavodi	23	28%
sodelujemo z ljudsko univerzo	11	13%
sodelujemo z eno od drugih nacionalnih nevladnih organizacij	12	15%

Drugo: 26 32%

Kot »drugo« so navedli:

fakultete	5
društva upokojencev	4
šole	3
občina, komisija za starejše v občini	2
podjetniški inkubator, kmetijska zadruga	1
univerza za tretje življenjsko obdobje	1
varstveno delovni center	1
župnije, skavti, Inštitut Antona Trstenjaka	1
študentska organizacija	1
Nacionalni inštitut za javno zdravje	1
Voluntariat	1
medobčinsko društvo Sožitje	1
patronažna služba	1
župnijska Karitas	1
materinski domovi in varne hiše	1
prostovoljce iščejo na splošno, javijo se lahko tudi tisti iz ranljivih skupin	1

Navedli so tudi naslednje odgovore:

prostovoljci se javljajo sami	2
nameravali smo se obrniti na koga, ampak se še nismo	1

Največ organizacij se pri pridobivanju novih prostovoljcev iz ranljivih skupin povezuje z nevladnimi organizacijami v svojem okolju, glede pridobivanja brezposelnih prostovoljcev pa pogosto s CSD. Tisti, ki so navedli, da sodelujejo s Slovensko filantropijo, so omenili objavlanje oglasov za potrebe po prostovoljcih na portalu prostovoljstvo.org. Organizacije v osrednji Sloveniji se portala poslužujejo redno ali pogosto, medtem ko ga organizacije v manjših krajih uporabljajo le izjemoma, saj so zanje primernejši osebni kontakti in mreženje z različnimi organizacijami v njihovem okolju.

V intervjujih smo lahko pri tem vprašanju organizacije v grobem razdelili med tiste, ki pri pridobivanju prostovoljcev delujejo načrtno, strateško, in tiste, ki prihod novih prostovoljcev prepuščajo naključju oziroma

spontanemu procesu. Prva vrsta organizacij je praviloma profesionalizirana oziroma ima zaposlene kadre ter vsaj delno urejeno financiranje in znanja na področju prostovoljstva, medtem ko drugi tip predstavljajo številne majhne organizacije brez zaposlenih, kjer je vse delo opravljeno povsem prostovoljno, zato časa in sredstev za strateško delo ni, primanjkuje pa tudi znanj s področja organiziranja prostovoljstva. Ne gre za pasivnost v teh organizacijah, ampak za vsebinsko bogato delo z uporabniki oziroma v dobro skupnosti, pri čemer se prostovoljci za doseganje skupnih ciljev angažirajo resno in odgovorno, za formalnosti pa jim zmanjkuje časa in energije.

11. Kako prostovoljce iz ranljivih skupin pripravite na začetek dela? Možnih je več odgovorov.

predstavimo jim delo, pravila, odgovornosti, pravice, etični kodeks ...	82	100%
opravijo uvodno usposabljanje za prostovoljce	43	52%
v delo se vključijo brez usposabljanja, pod nadzorom mentorja	43	52%
prostovoljcem iz ranljivih skupin dodatno ponudimo (drugo):	50	61%

Dodatno podporo so organizacije glede na svoje potrebe in specifiko uporabnikov opisale takole:

- uvajanje, stalno podporo in nadzor koordinatorja in mentorja
- ranljive prostovoljce pripravljajo na delo individualno, prilagojeno njihovim potrebam in omejitvam
- individualizirano vključevanje - najprej samopomoč, nato usvajanje veščin in aktivnosti v okolju in družbi
- seznanijo jih s poslanstvom, vrednotami, projekti organizacije
- uvodno usposabljanje traja en mesec, simulacije izzivov dela z uporabniki, nadaljnje uvajanje
- interni protokol uvajanja in dodaten interni etični kodeks
- ranljivim prostovoljcem zagotovijo dodatno mentorsko podporo
- dodatno izobraževanje za izvajalce delavnic na šolah
- dodatna izobraževanja čez leto, v matični organizaciji in v drugih
- povabijo jih na opazovanje delavnic in treningov
- predstavitev posebnosti, značilnosti dela in uporabnikov
- uvajanje za prostovoljce iz ranljivih skupin je daljše
- redne mesečne delavnice za izpopolnjevanje
- stik s človekom ki je gluhoslep, v varnem okolju, stalno učenje ob izkušnjah
- podrobna predstavitev specifik del z uporabniki
- usposabljanje na področju nenasilne komunikacije
- spoznavanje prostorov ustanove, ogledi na terenu
- vprašalnik za preverjanje motivacije in dejavnikov tveganja, pisni izpit in zagovor, izpit iz prve pomoči
- opravljen program zdravljenja kot pogoj za aktivno sodelovanje
- voditelji bralnih krožkov imajo večmesečno usposabljanje
- usposabljanja na tehničnem, medijskem, organizacijskem področju
- uvodno usposabljanje opravijo prostovoljci v drugi organizaciji, specifična znanja za delo z uporabniki pa v organizaciji, kjer delajo
- za terapevtsko delo s psi – posebni pogoji za prostovoljce in pse oz. terapevtske pare
- zagotovijo jim opremo – majico, vetrovko

Prostovoljci iz ranljivih skupin opravljajo različno zahtevna dela, pa tudi sami so različno ranljivi. Če gre za posameznika, ki sicer spada v eno od ranljivih skupin, a ni v resnični stiski, uvajanje ne zahteva drugačnega pristopa kot pri ostalih prostovoljcih. Če taka oseba opravlja preprosta dela skupaj z zaposlenimi ali se pridruži skupini izkušenih prostovoljcev, posebno uvajanje praviloma ni potrebno in zadostujejo običajni protokoli informiranja, uvajanja in usposabljanja novih prostovoljcev.

Kadar pa se kot prostovoljci aktivirajo bivši uporabniki oziroma osebe, ki so v kakršni koli osebni ali socialni stiski, je potreben povsem drugačen pristop organizacije, predvsem mentorja oz. mentorjev in koordinatorjev prostovoljstva. Osebe, ki so iz katerega koli razloga ranljive in hkrati želijo delati kot prostovoljci, potrebujejo individualno strokovno podporo. Že preverjanje, katero prostovoljsko delo bi bilo lahko primerno za ranljivega posameznika, zahteva dobro poznavanje tako področij in zahtev dela v organizaciji kot tudi specifične osebnih oziroma življenjskih okoliščin potencialnega prostovoljca. Vsak je lahko prostovoljec, a ne more vsak opravljati vsakega dela, kar je še posebej pomembno pri iskanju priložnosti za opolnomočenje ranljivih posameznikov s prostovoljstvom. Prav iskanje primerne dela za ljudi, ki ne glede na določene omejitve ali ovire želijo delati kot prostovoljci, zahteva odlične mentorske veščine in znanja. K temu spada tudi utemeljevanje, zakaj določenega posameznika ne moremo vključiti v prostovoljsko delo, ki si ga je izbral in v katerem vidi svoj interes, kar je izziv tudi za izkušene mentorje prostovoljstva. Usmerjanje v prostovoljska dela, primerna glede na znanja, veščine, osebnostne lastnosti in tudi omejitve potencialnega prostovoljca, zahteva čas in občutek. Še posebej to velja za uvajanje oziroma pripravo na delo za ranljive posameznike, za katere je pomembno na eni strani pridobivanje pozitivnih izkušenj skozi prostovoljsko delo in krepitev osebnih kompetenc, na drugi strani pa varno okolje, ki ga ustvarja dovolj intenzivna mentorjeva podpora. Iskanje ravnovesja med občutkom varnosti in čim bolj samostojnim delom v dobro drugih je resnično velik izziv za mentorje prostovoljcev iz ranljivih skupin.

12. Koliko oseb v vaši organizaciji skrbi za mentorstvo ali koordinacijo vseh prostovoljcev?

Za 19.110 prostovoljcev v anketiranih organizacijah skrbi 1048 mentorjev oz. koordinatorjev.

V 31 organizacijah imajo po enega mentorja, v 21 organizacijah pa po 2.

V 16 organizacijah imajo po 3 mentorje, v dveh organizacijah po 4 mentorje, v šestih organizacijah po 5 mentorjev, v eni 7 in v eni 8.

V naslednji skupini so velike organizacije, ki imajo večje število mentorjev: ena od njih ima 20 mentorjev, ena 25, ena 28 in ena 36.

Ena organizacija ima zelo razvejano mrežo enot po vsej državi, v kateri za prostovoljce skrbi kar 765 mentorjev.

V enem društvu upokojencev pravijo, da mentorstva ne potrebujejo.

Številke ne povedo veliko o tem, koliko mentorjev skrbi za prostovoljce v posamezni organizaciji, saj so načini delovanja, zahtevnost dela, razpršenost enot, raven vključevanja posebej ranljivih prostovoljcev in strokovna kapaciteta posameznih organizacij povsem neprimerljivi. V nekaterih organizacijah gre za večinoma organizacijsko delo oziroma koordiniranje dela prostovoljcev, ki so za svoje prostovoljsko delo zelo dobro usposobljeni in ga opravljajo z visoko stopnjo avtonomije ter ne potrebujejo mentorstva v polnem pomenu. Drugod pa prostovoljci potrebujejo celostno mentorstvo oziroma vsebinsko zahtevno mentorsko delo, ki zajema iskanje in pridobivanje novih prostovoljcev, njihovo usposabljanje, uvajanje, motiviranje, spremljanje, pomoč pri izpolnjevanju poročil, evidentiranje njihovega dela, urejanje vseh potrebnih formalnih zadev, pa tudi skrb za prepoznavanje razvoja njihovih kompetenc, podporo v različnih zahtevnih življenjskih situacijah, svetovanje in usmerjanje k ustreznim drugim virom pomoči.

Večina mentorjev dela prostovoljsko, torej nepoklicno. Marsikje postanejo mentorji tisti prostovoljci, ki opravljajo prostovoljsko delo v organizaciji že dlje časa in lahko mlajše prostovoljce uspešno uvajajo v delovanje organizacije. V teh primerih gre za prenos znanj in izkušenj na določenem ožjem področju dela, ne za mentorstvo v organiziranem prostovoljstvu z vsem, kar spada zraven.

Tisti mentorji, ki so zaposleni v nevladnih organizacijah in zavodih s prostovoljskim programom, opravljajo mentorstvo poleg svojih ostalih delovnih obveznosti.

Prav ustrezno vrednotenje dela mentorjev in njihovo zaposlovanje v stalni, ne začasni obliki zaposlovanja, spada med najpogostejše predloge anketiranih organizacij za izboljšanje delovanja.

13. Ali mentorstvo oz. koordinacija prostovoljcev iz ranljivih skupin zahteva več časa kot mentorstvo ostalim prostovoljcem?

da	33	40%
ne	49	60%

Pričakovali smo, da bo večina organizacij, ki vključujejo ranljive prostovoljce, navedla, da potrebujejo zanje več časa. Izhodišče tega pričakovanja je bilo namreč mnenje, da osebe, ki so pri organizacijah prepoznane kot ranljive in bi se želele vključiti v prostovoljstvo zaradi svoje socialne aktivacije, potrebujejo več podpore pri pripravi na delo, pri usposabljanju, uvajanju, spremljanju, motiviranju itd.

Struktura odgovorov pa je presenetljiva le na prvi pogled; organizacije, ki združujejo osebe, uvrščene v določeno kategorijo ranljivosti, namreč nimajo posebnih pristopov za različne vrste prostovoljcev, na podlagi česar bi lahko trdili, da za eno skupino prostovoljcev potrebujejo več časa kot za drugo. V to skupino spadajo npr. društva upokojencev, ki kot prostovoljce aktivirajo svoje člane in nimajo prostovoljcev iz drugih skupin, pa raznovrstna društva, ki vključujejo v svoje programe brezposelne osebe, zainteresirane za določeno vsebinsko področje, ki pa ne živijo v socialni stiski, pa tudi organizacije, ki izvajajo programe za specifično populacijo in vabijo v prostovoljstvo svoje uporabnike zaradi opolnomočenja. V približno dveh tretjinah organizacij zato za delo s prostovoljci, ki spadajo v eno od ranljivih skupin, ne porabijo več časa, saj ne gre za posebno, ampak njihovo običajno delo z njihovimi običajnimi ciljnim skupinami.

Za načrtno delo z ranljivimi osebami in njihovo socialno aktivacijo v prostovoljstvo se odloča manjši del anketiranih organizacij, dobra tretjina, ki navajajo, da za to delo potrebujejo več časa. Čas oziroma zahtevnost mentorstva prostovoljcem, ki resnično potrebujejo socialno aktivacijo, je dejavnik, ki v največji meri določa možnost vključevanja ranljivih oseb v prostovoljstvo.

14. Ali lahko ocenite, koliko več časa je potrebnega za mentorstvo oz. koordinacijo osebam iz ranljivih skupin?

Organizacije, ki so odgovorile, da za delo s prostovoljci iz ranljivih skupin potrebujejo več časa, so ocenile tudi, koliko več časa potrebujejo za to. Nekatere so odgovorile, da ne morejo oceniti, koliko več časa potrebujejo za to, 31 organizacij pa je navedlo naslednje ocene:

Ocena odstotkov	Št. organizacij
10%	1
20%	4
30%	11
50%	5
70%	4
80%	1
100%	4
150%	1
Skupaj	31

Organizacije, ki so podale te ocene, se lotevajo vključevanja prostovoljcev iz ranljivih skupin tako, da omogočajo vključevanje kot socialno aktivacijo vsem zainteresiranim potencialnim prostovoljcem, tudi tistim, ki potrebujejo veliko podpore. V intervjujih so predstavniki organizacij navajali, da občutno več časa potrebujejo za mentorstvo dolgotrajno brezposelnih, ki se soočajo tudi z različnimi drugimi ovirami (zdravstvenimi težavami, težavami v duševnem zdravju), česar pa ne morejo trditi na splošno za vse brezposelne, saj so v tej skupini tudi izobraženi ljudje, ki trenutno iščejo delo, a ne živijo v socialni ali kakršni koli drugi stiski. Ta skupina je za nekatere organizacije celo najboljša ciljna skupina za iskanje prostovoljcev, saj so to ljudje, ki imajo znanje in aktiven način življenja, brezposelnost pa doživljajo kot prehodno obdobje, ki ga želijo izkoristiti za angažiranje na tistih področjih, ki jih ocenjujejo kot pomembna za kakovost življenja v družbi, pa tudi za razvoj kompetenc na nekaterih področjih, ki jih v času izobraževanja niso pridobili do te mere, da bi se čutili dobro opremljene (npr. diplomanti različnih družboslovnih in humanističnih ved, ki jim obvezne prakse niso dale relevantnih izkušenj za delo na poklicnem področju, za katerega so se izobrazili).

Pomembno več mentorstva je potrebnega za delo z mladimi z manj priložnostmi, še posebej osipniki, z osebami po končanem zdravljenju zasvojenosti, s priseljenci, z Romi, z invalidi z različnimi oblikami oviranosti (gibalnih in senzoričnih). Vseh teh oseb je v organizirano prostovoljsko delo v anketiranih organizacijah vključenih zelo malo.

Pri kategoriji upokojevcev smo v intervjujih ugotovili, da je bilo zelo smiselno razdeliti to skupino v dve podskupini že na prvotnem vprašalniku; mlajši upokojevci, stari do 75 let, so namreč zelo aktivna skupina prostovoljcev oziroma generacija, ki na tem področju prispeva veliko, pri čemer večinoma ne potrebuje posebnih mentorskih spodbud. Upokojevci, starejši od 75 let, pa so le redko prostovoljsko aktivni in jih je težko motivirati za sodelovanje, če prostovoljstvo ni postalo njihov način življenja že prej, ko so bili še zaposleni. Izjema so člani društev, ki so bili družbeno aktivni vse življenje in svojo proaktivnost v zvezi z družbenimi dogajanjem ohranjajo tudi v pozna leta kot samoumevno, kot svoj način življenja.

Zelo velike razlike v oceni odstotkov časa, ki ga v organizacijah potrebujejo za mentorstvo osebam iz različnih ranljivih skupin, kažejo prav na paleto priložnosti za vključevanje v prostovoljstvo; bolj ko pomeni prostovoljsko delo resnično opolnomočenje ranljivih posameznikov, več mentorskega dela je potrebnega za to. Največ časa je po ocenah anketiranih potrebnega za mentorstvo osebam s težavami v duševnem zdravju.

15. Kaj poleg mentorstva oz. koordiniranja nudite prostovoljcem iz ranljivih skupin? Možnih je več odgovorov.

Odgovore navajamo po pogostosti posameznih trditev.

delavnice in usposabljanja, ki niso obvezna za prostovoljce, jim pa lahko koristijo v življenju	74	90%
družabna srečanja (novo leto, piknik ...)	74	90%
potrdilo o delu	73	89%
pomoč pri izpolnjevanju poročil o delu	66	80%
potrdilo o delu z opisom kompetenc, razvitih med prostovoljstvom	63	77%
povračilo potnih stroškov	59	72%
nagrado, ki ni finančne narave	57	70%
supervizijo ali intervizijo	46	56%
povračilo stroškov malice, če delajo več kot 4 ure strnjeno	37	45%
nezgodno zavarovanje	26	32%
finančno nagrado	16	20%

drugo:

35 43%

Nekatere organizacije prostovoljcem ne morejo vračati potnih stroškov, ker za to nimajo virov. Isto velja za nezgodno zavarovanje, ki ga zagotavlja le slaba tretjina organizacij. Potrdila prostovoljcem izdaja večina organizacij na prošnjo prostovoljcev, pri čemer zagotavljajo različno raven opisa prostovoljske izkušnje – vse organizacije, ki izdajajo potrdila, ne zapišejo tudi kompetenc, pridobljenih s prostovoljskim delom. Nagrade, ki niso finančne narave, so pozornosti ob novem letu, majice, udeležba na kulturni ali športni prireditvi ipd. Dobra polovica organizacij zagotavlja supervizijo ali intervizijo, pri čemer so večinoma navedli, da izvajajo intervizijo; supervizija ostaja dokaj redka, saj je zelo težko zagotoviti brezplačno izvedbo, plačilo supervizorjev pa je za večino anketiranih organizacij nedosegljiv strošek. Finančne nagrade omenja slaba petina anketiranih organizacij, podeljujejo pa jih za posebne dosežke.

Kot drugo so navedli vrsto različnih spodbud in oblik podpore, ki smo jih strnili v skupine.

Družabnost:

- veliko dobre volje in nasmehov
- aplavz na delavnici
- obiske gledaliških predstav
- izlete
- motivacijski sestanki enkrat mesečno - srečanja z rojstnimi dnevi
- mesečna srečanja so izobraževalna in družabna

Zahvale in pohvale:

- zahvale
- javne pohvale
- izpostavljeni so v tematskem časopisu
- priporočila

Učenje:

- možnost uporabe tehnične opreme za njihovo lastno produkcijo in nadaljnje mentorstvo pri tem
- strokovna izobraževanja in srečanja
- sestanke z zaposlenimi
- udeležbo na različnih usposabljanjih
- veliko znanja o delu z živalmi, vzdrževanju posestva, reference na tem področju so se že pokazale koristne pri zaposlovanju
- veliko individualnih pogovorov, informacij glede literature, študija, marsikdo dela diplomsko delo s pomočjo prostovoljske organizacije

Intenzivna mentorska podpora:

- stalen kontakt z mentorjem
- individualne mentorske ure
- pomoč v vseh življenjskih situacijah
- pomoč pri iskanju zaposlitve oziroma drugo podporo pri njihovih stiskah
- pravno svetovanje
- pomoč in svetovanje CSD

Materialne spodbude:

- organizirajo malico in prevoz pri aktivnostih izven kraja

- opremo za delo
- stroški se vračajo glede na resnične potrebe, ne vsem - tudi zavarovanje
- vse v programu Starejši za starejše
- nezgodno zavarovanje, ko gredo na tabor
- materialne stroške priskrbi društvo v praktični obliki
- po 10 urah prostovoljnega dela v 6 mesecih dobijo nadaljnje delo plačano preko študentskega servisa

Seznam spodbud in podpore prostovoljcem kaže na njihovo raznolikost. Organizacije uporabljajo pristope, ki delujejo pri njihovih prostovoljcih; enim največ pomeni druženje in skupne aktivnosti prostovoljcev, drugim pa pridobljena znanja in veščine ter dokazila, ki jim lahko koristijo pri iskanju dela.

Sogovorniki so pri obrazložitvah pogosto navedli, da je zelo težko ali za nekatere celo nemogoče zagotoviti osnovna materialna sredstva za delo prostovoljcev: za povračilo potnih stroškov, po potrebi prehrane, za plačilo zavarovanj, ki jih predvideva zakonodaja. Zelo redko si lahko privoščijo plačljiva usposabljanja za prostovoljce, prav tako jih le redki lahko napotijo na usposabljanja v druge kraje, ker bi jim morali povrniti vsaj potne stroške. Organizacije iz krajev, ki so oddaljeni od centra, si tako v praksi zelo težko privoščijo tudi brezplačne oblike usposabljanj, ki so na voljo v Ljubljani. Pozornost zato večinoma usmerjajo v tiste možnosti usposabljanj, kar lahko zagotovijo sami, znotraj svojih socialnih mrež in v svojih lokalnih okoljih.

16. Ali seznanite brezposelne prostovoljce z možnostjo višje denarno socialne pomoči v primeru opravljanja prostovoljskega dela?

da	62	76%
ne	15	18%
nimamo brezposelnih prostovoljcev	5	6%

Brezposelnih prostovoljcev nimajo predvsem društva upokojencev, večina drugih organizacij pa ima vsaj koga iz te ranljive skupine. Večina organizacij svoje brezposelne prostovoljce seznanijo z možnostjo višje denarno socialne pomoči (v primeru, da so prejemniki), vse pa ne. Tiste, ki prostovoljcev ne seznanijo s to informacijo, navajajo kot razlog bodisi to, da s to možnostjo še niso bili seznanjeni, bodisi to, da se jim višji znesek DSP ne zdi koristen ukrep, zato tega med svojimi prostovoljci ne promovirajo.

17. Ali se vam zdi višji znesek denarno socialne pomoči za brezposelne prostovoljce koristen ukrep socialne aktivacije?

da	66	80%
ne	4	5%
nimam mnenja, ne morem oceniti	12	15%

Mnenja predstavnikov organizacij so se glede višje DSP za aktivne prostovoljce nekoliko razlikovala. Kljub veliki večini, ki smatra višji znesek DSP za koristen ukrep socialne aktivacije, so nekateri navedli svoje pomisleke o tem. Tisti, ki niso mogli oceniti koristnosti tega ukrepa, se bodisi še niso srečali s prostovoljci, prejemniki DSP, bodisi dvomijo, da lahko finančna spodbuda prispeva k resnični socialni aktivaciji ranljivih oseb.

Nekaj anketiranih organizacij je opisalo slabe izkušnje s prejemniki DSP, ki so se oglasili pri njih kot potencialni prostovoljci in izrazili pričakovanje, včasih celo zahtevo, da jim organizacija takoj izroči dogovor o prostovoljstvu, da bodo lahko uveljavili dodatek na svojem CSD. Zgodilo se je tudi, da so sodelavci CSD

napotili prejemnike DSP na prostovoljske organizacije z informacijo, da bodo lahko ob podpisu dogovora dobivali višji znesek podpore. Tako ravnanje je za prostovoljske organizacije sporno, saj je prostovoljstvo stvar svobodne odločitve za delo v dobro drugega in brez pričakovanja kakršne koli materialne koristi. Kljub razumevanju stisk ljudi, ki so prejemniki DSP, in pripravljenosti na vključevanje prostovoljcev iz ranljivih skupin se organizacije odločajo za vključevanje tistih prostovoljcev, ki so motivirani za izvajanje njihovih prostovoljskih programov oziroma pomoč njihovim uporabnikom. Posamezne prostovoljske organizacije so imele že težave pri zavračanju posameznikov, ki so prihajali z motivom višje DSP, če niso imele primerne dela zanje, saj se nekateri niso mogli sprijazniti z odklonitvijo sodelovanja.

Višji znesek DSP za aktivne prostovoljce je torej načeloma koristen ukrep socialne aktivacije, pri čemer pa nastajajo tudi nekateri neželeni učinki. Pomembno vlogo pri aktivaciji prejemnikov DSP imajo svetovalni delavci na centrih za socialno delo in njihova ustrezna interpretacija tega ukrepa.

18. Ali ste že zaznali, da je prostovoljstvo delovalo spodbudno na prostovoljce iz ranljivih skupin - kot motivacija, krepitev veščin, širjenje socialne mreže ...?

da	81	99%
ne	1	1%

Struktura odgovorov kaže na jasno prepoznan pozitiven vpliv prostovoljstva na osebe iz ranljivih skupin.

19. Pri koliko prostovoljcih ste doslej zaznali pozitiven vpliv prostovoljstva na njihovo socialno aktivacijo?

pri nobenem	0	0%
pri nekaj posameznikih	11	13%
pri polovici	9	11%
pri večini	45	55%
pri vseh	15	18%
drugo	3	4%

Pod drugo so organizacije povedale, da njihov program še ne traja dovolj dolgo, da bi lahko ocenili njegov vpliv na prostovoljce iz ranljivih skupin; ena organizacija je navedla, da so zaznali veliko pozitivno osebno spremembo pri dveh zelo ranljivih posameznikih – prostovoljcih, ki sta se aktivirala zaradi reševanja problema zasvojenosti.

Iz odgovorov je razvidno, da v organizacijah zaznavajo pozitiven vpliv prostovoljstva na socialno aktivacijo ranljivih posameznikov – skupaj kar 73 % organizacij opaža pozitiven vpliv prostovoljstva pri večini ali celo vseh prostovoljcih iz ranljivih skupin.

20. Kakšno strokovno podporo dobivajo vaši mentorji oz. koordinatorji prostovoljcev? Možnih je več odgovorov.

usposabljanja mentorjev oz. koordinatorjev	57	69%
supervizijo	43	52%
intervizijo	30	37%
drugo	46	56%

Pod drugo smo zabeležili vrsto različnih odgovorov. Najpogostejši so bili:

- strokovna usposabljanja in izobraževanja na področju dela z ranljivimi uporabniki – 7 odgovorov
- podpora sodelavcev in vodstva - 7
- svetovanje Slovenske filantropije – 6 odgovorov
- izobraževanja Zveze društev upokojencev Slovenije – 3 odgovori
- usposabljanja v zvezi društev na nacionalni ravni - 3
- podpora strokovnih delavcev iz partnerskih organizacij - 2
- samoizobraževanje - 2
- interna izobraževanja in interna gradiva - 2

Ostali odgovori:

- različni seminarji
- pomoč CSD
- pomoč zdravstvenih kadrov po državi
- izobraževanje, treningi za mladinske delavce
- usposabljanje za mentorje PUM
- licenca s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, tečaj in dodatno usposabljanje enkrat na leto
- pomoč izvršnega odbora in prostovoljci, ki so strokovnjaki
- osebni pogovori z drugimi mentorji
- srečanja vodij programov
- regionalno stičišče NVO
- mesečna srečanja projektnih sodelavcev
- sestanki vodstva in odborov
- druga usposabljanja, ki niso neposredno povezana s prostovoljstvom, koristijo pa pri koordiniranju
- mentorji so izkušeni strokovnjaki, a brez znanj o mentorstvu prostovoljcem
- nobene

Spodbuden je podatek, da je več kot dve tretjini mentorjev oz. koordinatorjev prostovoljstva že opravilo usposabljanje ali celo več usposabljanj prav za to področje dela. Več kot polovica jih ima zagotovljeno supervizijo, kar je posledica strukture sodelujočih organizacij: med njimi je namreč veliko zavodov s prostovoljskim programom s področja socialnega varstva, ki zagotavljajo supervizijo zaposlenim. Med nevladnimi organizacijami, ki so sodelovale v intervjujih, ima supervizijo zagotovljeno le malo mentorjev oz. koordinatorjev prostovoljcev. Intervizija je oblika podpore za dobro tretjino vseh mentorjev oz. koordinatorjev, informacije, znanja in veščine ter osebno podporo pa dobivajo tudi na najrazličnejše druge načine. Nekateri mentorji so sicer usposobljeni za strokovno področje, na katerem delajo prostovoljci, ne pa tudi za mentorsko delo v celoti.

V podrobnejših predstavitev položaja mentorjev in koordinatorjev prostovoljstva so predstavniki organizacij povedali, da bi potrebovali več znanj s področja zbiranja, izbora in motiviranja prostovoljcev, boljše poznavanje zakonodaje na področju prostovoljstva, predvsem glede povračil stroškov prostovoljcem, vodenja evidenc, poročanja in zavarovanja, a je udeležba na usposabljanjih problem, ker večinoma ni brezplačna.

21. Kaj bi kot prostovoljska organizacija potrebovali za še uspešnejše delo pri socialni aktivaciji prostovoljcev iz ranljivih skupin?

Odgovore smo smiselno razporedili v skupine.

Kadri:

- stalno zaposlenega mentorja, ne v programu javnih del - 14
- večje število zaposlenih strokovnjakov za delo s prostovoljci iz ranljivih skupin - 3
- več časa za mentorstvo prostovoljcem – 3
- zaradi kadrovske stiske ne morejo vključevati več ranljivih prostovoljcev - 2
- več zaposlenih za koordiniranje in podporo
- upoštevan realen čas za mentorstvo ranljivim posameznikom
- realno ovrednoteno mentorstvo prostovoljcem
- več strokovnega kadra na terenu - pri pridobivanju prostovoljcev, mentorstvu (okrepitev strokovne službe)
- več delovnega časa, namenjenega mentorstvu, mentorji opravljajo te naloge ob vsem drugem delu
- manj administriranja v zvezi s prostovoljskim delom – čas bi raje izkoristili za razvoj veččin prostovoljcev
- še kakšnega mentorja - mentorica je sama upokojenka, ni večja uporabe računalnika
- dodatne programe za ranljive prostovoljce bodo razvijali v prihodnje, zaradi kadrovske stiske to še čaka
- vsi trije mentorji opravljajo mentorstvo ob vsem drugem delu, za uspešno socialno aktivacijo bi potrebovali osebo, ki bi bila za to usposobljena in bi delala samo na tem, potem bi lahko vključevali več prostovoljcev
- nove ideje, kako bi lahko brezposelne mlade okrepili; če bi imeli zaposlenih več mentorjev - strokovnjakov za delo z mladimi z manj priložnostmi, bi lahko vključevali še več takšnih prostovoljcev
- vsi prostovoljci želijo osebni stik - kjer je bil na začetku osebni stik, je manj težav, stvari tečejo v pravo smer – »nekdo, ki obrača to vetrnico«

Financiranje:

- več finančnih sredstev za povračilo potnih stroškov in zagotovitev malice prostovoljcem - 14
- več sredstev za programe - 6
- sredstva za nagrajevanje prizadevnih prostovoljcev - 4
- enostavnejše razpise za manjše projekte
- višji dodatek k DSP za brezposelne
- več sredstev predvsem za udeležbo na usposabljanjih izven organizacije
- da bi osebi pripadala malica tudi, če dela manj kot štiri ure (za določena prostovoljska dela)

Učenje:

- brezplačna usposabljanja za mentorje in koordinatorje prostovoljskega dela - 7
- dodatna usposabljanja za prostovoljce - 2
- usposabljanje za mentorje prostovoljcev - 2
- dobro izobražene prostovoljce
- izobraževanje o tem, kako motivirati ljudi za prostovoljstvo, mentorska znanja
- dodatna znanja za delo z ranljivimi posamezniki

- usmeritve, kako priti do ranljivih skupin, kako naj se dela z njimi, pomembno je, da so primerni za delo z uporabniki, ki so ranljivi
- dodatna usposabljanja pedagoških delavcev za prostovoljstvo
- čas za usposabljanje
- nova znanja
- izobraževanje in čas za udeležbo na izobraževanju
- znanja, kako poskrbeti za stalnost prostovoljcev, za kontinuiteto
- več informacij o formalnih zadevah, urejanju dogovorov

Ozaveščanje, promocija, povezovanje:

- pomoč pri promociji organizacije in njenih prostovoljskih programov – 3
- bolj ozaveščeno javnost o pomenu in vrednosti prostovoljskega dela – 2
- več promocije, bolj usmerjena v pridobivanje prostovoljcev - 2
- promocija, usmerjena posebej v ranljive skupine - 2
- večji dostop do kontaktov z ranljivimi skupinami preko CSD in ZZS - 2
- potrebovali bi bolj ozaveščene organizacije, ki tudi sicer delajo z ranljivimi skupinami (CSD, Zavod za zaposlovanje)
- promocijo prostovoljstva med zaposlenimi na CSD in ZZS
- povezovanje z ZZS, usposabljanje za prostovoljce tudi iz drugih organizacij - zaradi medsebojnega spoznavanja, povezovanja, za spodbujanje nadaljnega izobraževanja
- sredstva za promocijo prostovoljstva - brez sredstev ni mogoče narediti dovolj promocije
- podpora lokalnega okolja - predvsem pri pridobivanju mlajših prostovoljcev (gradnja odnosa z njimi)
- boljše medsebojno sodelovanje v sektorju, boljše sodelovanje z regionalnim stičiščem
- boljše povezovanje sorodnih organizacij na terenu za pomoč ljudem v stiski
- ranljivi niso ciljna skupina, potrebovali bi predvsem širše informiranje javnosti o koristih prostovoljstva za človeka
- odprtost zaposlenih do prostovoljstva ranljivih posameznikov
- forum na temo mentorstva in koordinacije

Pogoji dela:

- brezplačen prostor za delo - 2
- manj birokracije - 2
- manj administriranja, tudi pri objavah oglasov na spletu
- manj birokracije pri vodenju evidenc, odpravljanje omejitev v javnem sektorju (npr. donacije)
- pomoč pri izvajanju programov, mlajše prostovoljce, pomoč preko javnih del
- podporo vodstva zavoda
- mnogo večji prostor, saj nas le to omejuje pri doseganju našega potenciala
- več avtonomije za delo s prostovoljci kot javni zavod

Druge navedbe:

- tako kot je, je v redu - 2
- kar dobro funkcioniramo, želimo predvsem to, da bomo našli prostovoljce, ko jih bomo iskali
- ne želijo vključevati več oseb iz ranljivih skupin, prostovoljci prihajajo sami, z dobro motivacijo, željo po učenju ... ne želijo si dela z zahtevnimi posamezniki, ker morajo opravljati delo kot profesionalna organizacija, potrebujejo zanesljive ljudi

- ranljivi posamezniki niso ciljna skupina, želijo si motivirane prostovoljce za področje dela, ker so majhna organizacija brez zaposlenih sodelavcev, zato nimajo kapacitet za vključevanje večjega števila prostovoljcev
- dobre izkušnje sodelovanja z upokojenci in brezposelnimi imajo zaradi osebnega pristopa in prilagajanja prostovoljskih del sposobnostim in interesom vključenih prostovoljcev
- fokusirajo se predvsem na mlade in njim nudijo dovolj, za to imajo dovolj kompetenc; imajo zadržek pri rekrutiranju mladih brezposelnih, ki iščejo plačano delo in je pravilno, da ga tudi dobijo.

22. Želite še kar koli dodati, pojasniti, predlagati glede socialne aktivacije posameznikov iz ranljivih skupin s prostovoljstvom?

Odgovore na to vprašanje je dalo 48 organizacij, navajamo jih v obliki izvirnih zapisov.

- Naši uporabniki so zelo specifični, v prostovoljstvo jih lahko vključimo zelo majhen del. Za naše uporabnike je delo zelo pomembno, potrebujejo osmišljen čas, osnovna pa je finančna preskrbljenost.
- Prostovoljci, ki so prepoznali koristnost prostovoljskega dela, bi lahko drugim ljudem iz ranljivih skupin povedali, kako dobro je biti prostovoljec.
- Namen našega društva je delo z ranljivimi skupinami, zato nam je lažje vključevati ranljive skupine v prostovoljsko delo, saj smo v stalnem stiku z njimi.
- Imamo čudovite izkušnje z mnogimi prostovoljci iz ranljivih skupin (predvsem brezposelnimi, pa tudi azilanti, begunci ...). Z bivšimi odvisniki pa imamo različne, tudi zelo slabe izkušnje.
- Finančne spodbude bi morali prejemati vsi prostovoljci v socialni stiski - tudi upokojenci, invalidi ..., ki imajo zelo nizke dohodke, a ne prejemajo DSP.
- Prostovoljska organizacija potrebuje jasna navodila glede dodeljevanja dodatka za aktivnost pri prejemnikih DSP.
- Še več spodbud za prostovoljce, da bi lahko več ljudi v skupnosti sodelovalo v prostovoljskih aktivnostih.
- Prostovoljstvo ni dovolj cenjeno, ker ni denarne nagrade. Izziv je, kako približati prostovoljstvo tistim, ki so sami ranljivi, da v svoji stiski poskrbijo za nekoga drugega, ki je prav tako v stiski. Ranljivim skupinam je treba približati prednosti prostovoljstva (obogatitev, kompetence ...).
- Bolj jasno opredeliti organizacijske naloge in mentorstvo prostovoljcev, da prostovoljstvo ni breme in obveznost, ampak res priložnost za organizacijo.
- Najpomembnejši je osebni stik in povezava, da prostovoljec čuti, da mu je mentor vedno v podporo. Mentor mora znati motivirati prostovoljce. Če v društvu ni nekoga, ki lahko dela profesionalno s prostovoljci, se ne da delati. Prostovoljci iz ranljivih skupin so zelo občutljivi in potrebujejo čas. Višji DSP se je v našem društvu izkazal kot ovira - posameznica se ni želela zaposliti, saj je s socialnimi prejemki dobila toliko kot bi s plačo. Mnogi kličejo, da bi delali kot prostovoljci, ko pa jim predstavimo konkretno delo, niso zainteresirani.
- Prostovoljstvo v Sloveniji se razvija - opazno v zadnjih petih letih. Trenutno je za prostovoljstvo čas zelo aktualen. Prostovoljstvo prinaša osebno rast - tako uporabnikom kot prostovoljcem.
- Prostovoljstvo naj bi pomenilo prednost pri zaposlovanju, predvsem mladih. Za starejše je lahko dober način za ohranjanje socialne mreže, aktivnost ... V društvu imajo trenutno večino prostovoljcev mladih brezposelnih, ki so odlični, a to delo je lahko zelo primerno tudi za upokojence.
- Motiviranje brezposelnih za prostovoljstvo je velik izziv, brez višje DSP sploh ne bi imeli prostovoljcev.
- Delo mentorja prostovoljcev opravljata dve zaposleni v dveh delovnih enotah poleg svojih rednih obveznosti.

- Za aktivne prostovoljce višji znesek DSP, želimo brezplačna izobraževanja za mentorje.
- DSP je lahko dvorezen; po eni strani je dobra spodbuda, znesek je visok za socialno aktivacijo, je nagrada za prizadevne. Premalo jasno je postavljena meja obsega ur za to, da je nekdo upravičen do dodatka za aktivnost. 24 ur letno naj bi bilo po informacijah CSD dovolj za prejetje dodatka za aktivnost.
- Finančni dodatek bi naj dobivali vsi brezposelni prostovoljci, ne le prejemniki DSP. Zelo so zadovoljni z brezposelnimi in upokojenimi prostovoljci. Stalno se učijo, razvijajo.
- Prostovoljstvo je za ranljive posameznike pomembno za potrditev lastne sposobnosti, občutka lastne vrednosti, za ohranjanje in širjenje socialne mreže - vsak, ne glede na trenutno življenjsko situacijo, lahko komu pomaga in s tem opravlja pomembno delo.
- Težko jih je dobiti in pridobiti zaupanje, da pomoč dobro steče, še posebej pri starejših prostovoljcih.
- Pomembno, da so vključeni, tudi če nimajo zaposlitve.
- Proaktivna podpora prostovoljcem, ki se izkažejo, s priporočili, tudi drugim organizacijam.
- Potrebujemo sredstva za stroške prostovoljcev.
- Potrebno bi bilo več promocije prostovoljstva v medijih - prikaz pozitivnega vidika prostovoljstva, več finančnih olajšav za posameznike iz ranljivih skupin (npr. nižji prispevek za vrtec, brezplačen prevoz v kraju, kjer delaš, višji znesek dodatka na delovno aktivnost in drugo).
- Višji dodatek za delovno aktivnosti za res delavne prostovoljce, ne enak za vse. Potrebne je več promocije prostovoljstva na nacionalni ravni, za društva na lokalni ravni pa več svetovanja na terenu.
- Več pozitivnih premikov, ko ljudem uspe, v medijih - promocija dobrih prostovoljskih zgodb, ki so včasih edina svetla luč proti depresiji in črnogledosti - za to je ključno dobro mentorstvo.
- Več pozitivne družbene klime, tudi v medijih, za dobre zgodbe, za informacije o pomenu in vlogi prostovoljstva. Promocija prostovoljstva na nacionalni ravni o dobrobitih prostovoljstva za ljudi iz ranljivih skupin - v vseh sektorjih družbe. Pomen mentorstva mladih, v šolah - problem organiziranja prostovoljstva v šolah kot izkušnje otrok za bolj solidarno družbo.
- K boljši socialni aktivaciji bi pomagala dodatna druženja z drugimi organizacijami v okolju, ki bi razbremenila delo ene organizacije (skupni pikniki, srečanja ...).
- Pomembno je, da se prostovoljcev ne izkorišča, da niso nadomestilo zaposlitvam; v NVO se vse več dela daje prostovoljcem, saj je premalo zaposlenih.
- Prostovoljstvo je priložnost za osebno rast; je zelo priporočljivo za brezposelne.
- Zavodi in javne ustanove prepogosto enačijo prostovoljstvo s tem, da je prostovoljstvo priložnost za pridobitev zaposlitve, kar prinese to, da se pri posameznikih izgubi altruizem. Gre tudi za izkoriščanje prostovoljstva za reševanje brezposelnosti.
- Termin ranljive skupine ni najboljši. Preveč je birokracije, prostovoljci ne čutijo večje podpore zaradi vpisa v Ajpes. Denarja za izobraževanja in mentorstvo ni, veliko je omejitev in sankcije, če ni zbranih podatkov za Ajpes. Več posluha za prostovoljstvo na državni ravni in upoštevanja dejanskih potreb prostovoljskih organizacij. So kadrovsko močno podhranjeni, za delo z žrtvami je potrebna ogromno časa in individualnega dela.
- Sodelujejo tudi s prostovoljci iz drugih NVO - različne teme, vsebine. Potrebujemo več sredstev za stroške prostovoljcev in pričakujejo, da bo to uredila država.
- DSP je zelo na mestu, če dobijo dodatek aktivni prostovoljci, a prihaja do zlorab. Posameznikov ne zanima delo in jim je glavna motivacija višji DSP. Opažajo zlorabe, to jih moti. Dogovor o prostovoljstvu sam ne bi smel biti pogoj za DSP, ampak dokazilo, da prostovoljec res opravlja delo.
- Zelo pomembno se nam zdi dobro mentorstvo, še posebej, ko se ranljive skupine vključuje na področja dela z ljudmi. Mentorstvo zaposleni opravljajo ob drugih delovnih nalogah.
- Problem odsotnosti zaposlenega sodelavca - ni trajnosti, kakovosti.

- Specifika društva je delo z ranljivimi uporabniki, zato vključevanje uporabnikov ni mogoče takoj v fazi sodelovanja, ampak po etičnem kodeksu organizacije šele po dveh letih. Opažajo neresnost pri potencialnih prostovoljcih, tudi neodzivnost.
- Sprejemajo prostovoljce iz različnih ranljivih skupin, če bi se obrnili na njih in izpolnili pogoje za vključitev.
- Sedanja mentorica je zaposlena, sodelovati pa je začela kot prostovoljka prav v isti organizaciji. Službo je dobilo tudi več drugih prostovoljcev, ki so delali v ustanovi še v času študija.
- Materializem v družbi vpliva na to, da je med mlajšimi manj prostovoljstva, socialne stiske so hude, solidarnosti je vedno manj. Na novo organizirajo dogodek Povabilo na kavo s programom, za pridobivanje članov; pri ljudeh v okolju so opazili potrebo po druženju, zato so se pridobivanja prostovoljcev lotili prav s to aktivnostjo.
- Največji doprinos prostovoljstva za osebe iz socialno ranljivih skupin je to, da so enakovredno sprejeti, cenjeni, spoštovani, pripadni, da lahko koristno prispevajo, da dobijo občutek dostojanstva, sprejetosti.
- Več promocije prostovoljstva in socialnega vključevanja, več informacij za ranljive skupine o možnostih vključevanja. Strokovni delavci v zavodih bi morali biti motivatorji za osebe, ki so ranljive.
- Več spoštovanja do dela prostovoljcev v družbi.
- Podpora prostovoljskim programom za vključevanje ranljivih skupin na razpisih, ki bi okrepili mentorstva. V primeru, da je DSP edina motivacija, prostovoljca ne morejo vključiti. Prostovoljstvo ne more in ne sme reševati socialne stiske.
- Potrebno bi bilo še boljše sodelovanje med vsemi, ki se na terenu ukvarjajo z ranljivimi skupinami – CSD, patronažna služba ZD, društva upokojencev ... Ni institucionalne usklajenosti pri zagotavljanju pomoči. Usklajeno delovanje je možno v majhnih krajih in če si organizacije med sabo zaupajo. Še vedno so omejitve pri nekaterih organizacijah - nezaupanje za sodelovanje pri skupnih uporabnikih.
- Preveč birokracije – zahteva več časa kot ga ostane za delo s prostovoljci. Obremenjenost z razpisi - nestalno financiranje otežuje stabilnost delovanja in jemlje čas za vsebinsko delo z uporabniki in prostovoljci.
- Ranljivi ljudje niso dovolj seznanjeni z možnostmi prostovoljstva. Mnogi ne vedo, kaj je zanje primerno in kaj ne, potrebno bi bilo svetovanje tem posameznikom v njihovih okoljih.
- Mlade seznanjajo z možnostmi mednarodnega usposabljanja.
- Prostovoljci se počutijo vredne, potrebne družbi, ko se aktivirajo. Prostovoljstvo je potrebno ustrezno ovrednotiti, tako stroški za delo organizacij kot mentorstvo in povračila stroškov prostovoljcem.

II. POVZETEK

83 % prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom, ki so sodelovale v intervjujih, v svoje prostovoljske programe vključuje brezposelne, 63 % pa upokojence, mlajše od 75 let. To sta največji skupini, opredeljeni kot ranljivi, ki se v anketiranih organizacijah aktivno ukvarjata s prostovoljstvom. Tretja ranljiva skupina po pogostosti vključevanja v prostovoljstvo so mladi z manj priložnostmi, ki jih vključuje 43 % organizacij, četrta pa upokojenci, starejši od 75 let, ki jih vključuje 33 % organizacij. Ostale ranljive skupine, uvrščene v vprašalnik, so v prostovoljstvo a anketiranih organizacijah vključene redkeje.

Organizacije, ki v svoje prostovoljske programe ne vključujejo posameznikov iz ranljivih skupin, izražajo potrebo po kompetentnih prostovoljcih, od katerih lahko pričakujejo doprinos dodatnih strokovnih znanj, bodisi zaradi zahtevnosti uporabnikov bodisi zaradi specifičnega poslanstva organizacije. Nekatere so navedle, da interesa za prostovoljsko delo s strani predstavnikov ranljivih skupin preprosto še niso zaznali

oziroma da prostovoljcev iz ranljivih skupin ne potrebujejo, saj se v njihovo delo vključuje dovolj študentov in drugih skupin, ki zadovoljijo njihove potrebe po prostovoljcih.

Vse organizacije, ki se odločajo za sodelovanje s prostovoljci iz ene ali več ranljivih skupin, praviloma vključujejo prostovoljce glede na potrebe uporabnikov, zato status prostovoljcev oziroma njihova pripadnost določeni socialni skupini za organizacije ni pomembna. Iščejo motivirane ljudi, ki imajo čas in se lahko poistovetijo s poslanstvom posamezne organizacije oziroma neposrednim prostovoljskim delom. Nekatere organizacije lahko štejemo glede aktiviranja ranljivih oseb v posebno skupino: to so organizacije, ki združujejo posameznike na podlagi pripadnosti določenih socialni skupini, npr. društva upokojencev, pa tudi nekatere organizacije, ki skušajo s prostovoljstvom aktivirati svoje uporabnike programov in jih tudi na ta način opolnomočiti, npr. organizacije, ki delajo s posebej ranljivimi mladimi ali pa društva posameznikov, ki jih združuje določena zdravstvena okoliščina. V grobem lahko tako anketirane organizacije razdelimo med tiste, ki izvajajo programe za uporabnike iz ranljivih skupin in zato potrebujejo čim bolj kompetentne prostovoljce, in tiste, ki s prostovoljstvom krepijo in socialno aktivirajo svoje člane, pripadnike posameznih ranljivih skupin.

V intervjujih smo ugotovili, da aktivno išče prostovoljce v ranljivih skupinah le manjši del organizacij. Razlogov za to je več. Osnovna naravnost anketiranih organizacij je kakovostno delo na njihovem vsebinskem področju, zato so usmerjeni v iskanje virov, ki jim to omogočajo oziroma jih pri tem podpirajo. Če imajo organizacije dovolj prostovoljcev iz skupin prebivalstva brez oteževalnih osebnih okoliščin, ne razmišljajo o aktiviranju ranljivih posameznikov; če se v njihovo delovanje vključi posameznik iz določene skupine, v našem vprašalniku opredeljene kot ranljive, gre največkrat za naključje, za pobudo prostovoljca samega, ne pa za načrtno vključevanje ranljivih posameznikov. Le redke organizacije imajo namreč dovolj dobro organizirano mentorstvo, da se lahko angažirajo pri aktiviranju prostovoljcev iz ranljivih skupin, ki potrebujejo več podpore.

Organizacije, ki se ukvarjajo s pomočjo določeni ranljivi skupini, pogosto poskušajo prostovoljsko delo ponuditi tudi svojim uporabnikom, ki to zmorejo. V teh primerih gre za prostovoljstvo kot pristop k opolnomočenju ranljivih oseb. Pozitiven vpliv prostovoljskih izkušenj na posameznike iz ranljivih skupin namreč anketirane organizacije zaznavajo v tolikšni meri in obsegu, da so se pripravljene na tem področju dodatno angažirati, če je to le mogoče.

Organizacije so opisale pogoje, potrebne za vključevanje ranljivih uporabnikov v prostovoljstvo, ki jih lahko strnemo v nekaj ključnih točk:

- dobro poznavanje potreb in specifik uporabnikov, njihovih potencialov in omejitev;
- mentor, ki strokovno obvlada delo z uporabniki in zna prostovoljstvo približati uporabnikom iz ranljivih skupin kot način njihovega opolnomočenja;
- dovolj časa za opravljanje kompleksnih mentorskih nalog v primeru aktiviranja ranljivih oseb s prostovoljstvom;
- dostopna mentorska znanja na več področjih (strokovno - vsebinskih, organizacijskih, administrativnih ...).

Dodatek k denarno socialni pomoči (DSP) za osebe, ki so prejemniki DSP in so aktivni prostovoljci, se je v praksi večinoma pokazal kot dobrodošel ukrep, izraženih pa je bilo tudi nekaj zadržkov glede uresničevanja te pravice v praksi. 80 % organizacij ocenjuje, da je to pozitiven ukrep in nekateri mentorji so celo izrazili pobudo, da bi morale biti finančne spodbude za resnično aktivne prostovoljce višje in da ne bi smele biti omejene le na prejemnike DSP, temveč bi morale postati pravica vseh, ki živijo z zelo nizkimi dohodki in so aktivni prostovoljci (tudi upokojenci, invalidi ...). Ob tem pa so nas mentorji seznanili tudi s težavami, s katerimi so se soočili po uveljavitvi te pravice: nekateri posamezniki so se na prostovoljske organizacije

obrnili s pričakovanjem, celo zahtevo, da jim izročijo podpisan dogovor o prostovoljstvu zaradi višjega zneska DSP, pri čemer jih vsebina in področje prostovoljskega dela nista zanimala ali pa je njihov interes za sodelovanje prenehal hitro po podpisu dogovora. V anketiranih prostovoljskih organizacijah si zato želijo predvsem boljše oziroma bolj celostno informiranje o aktivaciji brezposelnih s prostovoljstvom na CSD in ZRSZZ, da ne bi več prihajalo do napačnih interpretacij in pritiskov oseb v socialni stiski na prostovoljske organizacije, ker vse preprosto nimajo kapacitet za mentorsko zahtevno delo s prostovoljci, ki potrebujejo veliko individualnega dela.

Za uspešnejše vključevanje oseb iz ranljivih skupin v prostovoljstvo bi prostovoljske organizacije potrebovale predvsem boljše kadrovske pogoje: največ jih navaja potrebo po stalno zaposlenem mentorju (ne v programu javnih del) oziroma po dovolj velikem številu zaposlenih strokovnih sodelavcev, ki lahko poskrbijo za kakovostno organizirano prostovoljstvo in tudi za socialno aktivacijo ranljivih posameznikov s prostovoljstvom. Enako močna je potreba po ustreznem financiranju (programov, stroškov za prostovoljce, materialnih stroškov za delovanje ...). Močno sta izraženi tudi potrebi po dodatnih znanjih, ki naj bodo resnično dostopna tako prostovoljcem kot mentorjem, in po promociji prostovoljstva na več ravneh.

V samostojnih izjavah ob koncu intervjujev so predstavniki organizacij navedli vrsto predlogov za boljšo socialno aktivacijo ranljivih oseb s prostovoljstvom. Navajamo samo ključne poudarke in predloge.

- Osnovna potreba vseh ljudi je materialna preskrbljenost, prostovoljstvo ne more in ne sme reševati ekonomsko-socialne stiske.
- Za socialno aktivacijo brezposelnih s prostovoljstvom je potrebna več informiranja te cilje skupine, strokovne in širše javnosti ter več promocije nasploh; najboljša promocija so lahko resnične zgodbe prostovoljcev iz ranljivih skupin, ki so s prostovoljstvom dobili pozitivno izkušnjo.
- Posameznikom iz ranljivih družbenih skupin lahko prostovoljstvo prinese občutek sprejetosti, pripadnosti, sposobnosti, lastne vrednosti, ohranjanje in širjenje socialne mreže, samospoštovanje in osebno dostojanstvo, pot iz pasivnosti in črnogledosti v koristno in osmišljeno izrabo časa.
- Izziv pri socialni aktivaciji brezposelnih in drugih ranljivih oseb je motiviranje oziroma predstavljanje prostovoljskega dela osebam, ki so same v določeni stiski.
- Za aktiviranje oseb iz ranljivih skupin je ključno kakovostno mentorstvo; najpomembnejši je osebni stik, povezava, zaupanje. Če v organizaciji ni nekoga, ki lahko dela s prostovoljci profesionalno, socialna aktivacija ranljivih posameznikov ni mogoča.
- Prostovoljci ne smejo biti nadomestilo redno zaposlenim; v nevladnih organizacijah je vse več dela treba opraviti prostovoljsko, ker ni sredstev za zaposlovanje. Zato je treba paziti, da se zaradi potreb organizacij ne izkorišča prostovoljcev, še posebej tistih iz ranljivih skupin.
- Za učinkovitejšo socialno aktivacijo ranljivih posameznikov bi bilo potrebno tesnejše povezovanje vseh, ki se ukvarjajo z ranljivimi osebami: CSD, ZRSZZ, patronažne službe zdravstvenih domov, organizacije, ki nudijo oskrbo na domu, društva upokojencev, medgeneracijski skupnostni centri Ponekod v lokalnih okoljih je medinstitucionalno sodelovanje vzpostavljeno in vključuje tudi nevladne organizacije, a to ni pogost pojav.
- Prostovoljske organizacije in organizacije s prostovoljskim programom potrebujejo več posluha za prostovoljstvo na državni ravni in upoštevanje dejanskih potreb organizacij. Kadrovska podhranjenost in naraščanje administrativnih obveznosti ne ogrožata le kakovosti organiziranega prostovoljstva, razvoja novih oblik prostovoljstva, aktivacije posameznikov iz ranljivih skupin s prostovoljstvom ipd., ampak že osnovno delovanje organizacij, ki v svoje programe vključujejo prostovoljce, tako v nevladnem kot v javnem sektorju.
- Prostovoljsko delo je poleg razvoja osebnih in medosebnih kompetenc lahko tudi pot v zaposlitev.

Prostovoljske organizacije in organizacije s prostovoljskim programom torej pogosto vključujejo prostovoljce iz ranljivih skupin, a praviloma le tiste, ki ne potrebujejo posebne podpore. Če naj bi s prostovoljstvom

poskrbeli za socialno aktivacijo oseb iz različnih ranljivih skupin v širšem obsegu, bi morali najprej okrepiti prostovoljske organizacije in organizacije s prostovoljskim programom, da bodo zmogle dobro poskrbeti za prostovoljce z različnimi oblikami ranljivosti in jim zagotoviti potrebno mentorstvo ter ustrezne pogoje za delo. Poleg materialnih in kadrovskih pogojev za delovanje organizacij, ki v svoje programe vključujejo prostovoljce, je za uspešno socialno aktivacijo posameznikov iz različnih ranljivih skupin izredno pomembno tudi sodelovanje javnih institucij in nevladnih organizacij, ki pokrivajo različne potrebe ljudi v skupnosti.

Priloga 1: Seznam anketiranih – osnovni podatki

Priloga 2: Vprašalnik za telefonski intervju

Analiza stanja na področju socialne aktivacije brezposelnih in drugih ranljivih skupin skozi prostovoljstvo je bila izvedena kot del projekta Slovenska mreža prostovoljskih organizacij, ki ga delno financirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za javno upravo.

Projekt se izvaja v okviru 11. prednostne osi Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 – 2020.

Slovenska filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva
Besedilo Nevenka Alja Gladek

Ljubljana, marec 2017

Priloga 2: Vprašalnik za telefonski intervju

Socialna aktivacija

Kratko ime ankete: Socialna aktivacija

Število vprašanj: 22

Anketa je aktivna

Aktivna od: 20.07.2016

Avtor: nevenka.alja.gladek

Dne: 13.07.2016

Opis:

Aktivna do: 20.10.2016

Spreminjal: nevenka.alja.gladek

Dne: 20.07.2016

Prosimo, če si vzamete nekaj minut in s klikom na Naslednja stran pričnete z izpolnjevanjem ankete.

Q1 - Ime organizacije in kraj

Q2 - Ali v vaši organizaciji izvajate programe za uporabnike iz ranljivih skupin?

- da
 ne

Q3 - Ali omogočate tudi uporabnikom svojih programov opravljanje prostovoljskega dela?

- da
 ne

Q4 - V katere prostovoljske programe in aktivnosti se lahko v vaši organizaciji vključujejo osebe iz ranljivih skupin kot prostovoljci? Zapišite imena programov in aktivnosti in njihove financerje.

Q5 - Kaj konkretno lahko delajo prostovoljci iz ranljivih skupin - katera opravila, naloge? Npr. spremstvo, pomoč pri opravilih na domu, učna pomoč, druženje, pomoč pri fizičnem delu, pomoč pri delu v pisarni ...

Q6 - Število prostovoljcev v vaši organizaciji

	število prostovoljcev
skupno število vseh prostovoljcev	<input type="text"/>
od tega prostovoljcev iz ranljivih skupin	<input type="text"/>
od tega brezposelnih	<input type="text"/>

Q7 - Kako je prišlo do začetka vključevanja ranljivih posameznikov pri vas - na čigavo pobudo, zakaj ste začeli?

Q8 - Ali načrtno vključujete prostovoljce iz ranljivih skupin ali pa vključujete tiste, ki se javijo sami?

- Načrtno pridobivamo prostovoljce iz ranljivih skupin.
 Vključujemo tiste, ki nas poiščejo sami.

Q9 - Če jih iščete in vključujete načrtno, katere aktivnosti in sredstva uporabljate za to? Možnih je več odgovorov.

- ne vključujemo jih načrtno
 objavljamo oglase na prostovoljstvo.org
 objavljamo vabila na svoji spletni strani
 plakati, letaki
 objavljamo povabila na lokalnem radiu ali TV
 osebna povabila že aktivnih prostovoljcev
 vabila organizacijam v vašem okolju, ki se ukvarjajo z osebami iz ranljivih skupin
 drugo:

Q10 - Ali pri pridobivanju teh prostovoljcev sodelujete z drugimi organizacijami? S katerimi? Možnih je več odgovorov.

- Ne sodelujemo z javnimi institucijami pri pridobivanju prostovoljcev iz ranljivih skupin.
 Sodelujemo s CSD.
 Sodelujemo z Zavodom za zaposlovanje.
 Sodelujemo z ljudsko univerzo.
 Sodelujemo z občinskimi zavodi.
 sodelujemo s Slovensko filantropijo.
 sodelujemo z eno od drugih nacionalnih nevladnih organizacij.
 sodelujemo z nevladnimi organizacijami v lokalnem okolju.
 drugo:

Q11 - Kako prostovoljce iz ranljivih skupin pripravite na začetek dela?

Možnih je več odgovorov

- predstavimo jim delo, pravila, odgovornosti, pravice, etični kodeks ...
 opravijo uvodno usposabljanje za prostovoljce
 v delo se vključijo brez usposabljanja, pod nadzorom mentorja
 prostovoljcem iz ranljivih skupin dodatno ponudimo

Q12 - Koliko oseb v vaši organizaciji skrbi za mentorstvo ali koordinacijo vseh prostovoljcev?

Q13 - Ali mentorstvo oz. koordinacija prostovoljcev iz ranljivih skupin zahteva več časa kot mentorstvo ostalim prostovoljcem?

- da
 ne

Q14 - Ali lahko ocenite, koliko več časa je potrebnega za mentorstvo oz. koordinacijo osebam iz ranljivih skupin?

- ni razlike
 ne morem oceniti
 približno toliko odstotkov:

Q15 - Kaj poleg mentorstva oz. koordiniranja nudite prostovoljcem iz ranljivih skupin?

Možnih je več odgovorov

- povračilo potnih stroškov
 povračilo stroškov malice, če delajo več kot 4 ure strnjeno
 nezgodno zavarovanje
 potrdilo o delu
 potrdilo o delu z opisom med prostovoljstvom razvitih kompetenc
 finančno nagrado
 nagrado, ki ni finančne narave
 družabna srečanja (novo leto, piknik ...)
 pomoč pri izpolnjevanju poročil o delu
 delavnice in usposabljanja, ki niso obvezna za prostovoljce, jim pa lahko koristijo v življenju
 supervizijo ali intervizijo
 drugo:

Q16 - Ali seznanite brezposelne prostovoljce z možnostjo višje denarno socialne pomoči v primeru opravljanja prostovoljskega dela?

- da
 ne
 nimamo brezposelnih prostovoljcev

Q17 - Ali se vam zdi višji znesek denarno socialne pomoči za brezposelne prostovoljce koristen ukrep socialne aktivacije?

- da
 ne
 nimam mnenja, ne morem oceniti

Q18 - Ali ste že zaznali, da je prostovoljstvo delovalo spodbudno na prostovoljce iz ranljivih skupin - kot motivacija, krepitev veščin, širjenje socialne mreže ...?

- da
 ne

Q19 - Pri koliko prostovoljcih ste doslej zaznali pozitiven vpliv prostovoljstva na njihovo socialno aktivacijo?

- pri nobenem
 pri nekaj posameznikih
 pri polovici
 pri večini
 pri vseh
 drugo:

Q20 - Kakšno strokovno podporo dobivajo vaši mentorji oz. koordinatorji prostovoljcev?

Možnih je več odgovorov

- usposabljanja mentorjev oz. koordinatorjev
 supervizijo
 intervizijo
 drugo:

Q21 - Kaj bi kot prostovoljska organizacija potrebovali za še uspešnejše delo pri socialni aktivaciji prostovoljcev iz ranljivih skupin?

Q22 - Želite še kar koli dodati, pojasniti, predlagati glede socialne aktivacije posameznikov iz ranljivih skupin s prostovoljstvom?

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Priloga 1: Seznam anketiranih – osnovni podatki

Ime organizacije in kraj

V katere prostovoljske programe in aktivnosti se lahko v vaši organizaciji vključujejo osebe iz ranljivih skupin kot prostovoljci? Zapišite imena programov in aktivnosti in njihove financerje.

Kaj konkretno lahko delajo prostovoljci iz ranljivih skupin - katera opravila, naloge? Npr. spremstvo, pomoč pri opravih na domu, učna pomoč, druženje, pomoč pri fizičnem delu, pomoč pri delu v pisarni ...

1.	Amnesty International Slovenije	programi za izbrisane, begunce, Rome - podpora skupnostim	organizacija dogodkov, lobiranje, aktivizem
2.	Center za pomoč na domu Maribor	spremstvo in druženje	spremstvo na izlete, v trgovino, v knjižnico, branje knjig ...
3.	CSD Domžale	učenje za življenje, delo z arhivom	pomoč družini na domu, druženje z otroki, učenje socialnih veščin, kakovosten prosti čas, pisarniško delo - zlaganje dokumentov, popisi gradiva
4.	CSD Laško - Hiša generacij	mentorstvo pri izvajanju delavnic, družabništvo, pomoč pri administraciji	druženje, pomoč v pisarni, ustvarjalne delavnice, nordijska hoja, telovadba, računalništvo za starejše
5.	CSD Nova Gorica	Dnevni center Žarek, ko uporabniki končajo program, postanejo tudi prostovoljci, nekateri že v času, ko so bili uporabniki. Financerja: občina, MDDSZEM	učna pomoč, pomoč pri dejavnostih, druženje z uporabniki
6.	CSD Škofja Loka	program Z roko v roki. Financer: občina Škofja Loka.	delo z mladostniki, otroki iz socialno šibkih družin, s starostniki, z osebami s težavami v duševnem zdravju
7.	Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan	glasbene in druge kulturne dejavnosti, šport	pomoč pri izvajanju delavnic, druženje, pogovori, lahko tudi aktivnost na pobudo prostovoljcev

8.	Dom Danice Vogrinec Maribor	medgeneracijsko povezovanje z uporabniki, stanovalci doma. Financiranje: delno sami, nekaj malega občina - letne prijave na občinske razpise.	spremnstvo, druženje, branje, sodelovanje na družabnih dogodkih
9.	Dom dr. Jožeta Potrča Poljčane	program prostovoljskega dela stanovalcev, dodatno program delovne terapije in doma.	individualno delo - spremljanje stanovalcev, pogovor, druženje, igranje družabnih iger, sprehodi
10.	Dom starejših Šentjur	individualno druženje, pomoč pri delavnica, medsebojna pomoč	medsebojna pomoč, druženje, sprehodi v okolici
11.	Dom upokoencev Podbrdo	samopomočne skupine	druženje
12.	Društvo Aktiviraj se, so. p.	mestni vrt, delavnice recikliranja, pomoč v središču ponovne uporabe pri sortiranju	vrtnarjenje, pomoč pri izvajanju delavnic, pomoč pri prevzemanju in sortiranju rabljenih predmetov
13.	Društvo Center za pomoč mladim	Program delavnice: vsi izvajajo mladinske delavnice; trening socialnih veščin; doživljajsko igrišče. Financerji: MOL, MOM, Zavod za zaposlovanje, Urad RS za mladino, MDDSZEM	druženje, pomoč pri prevajanju, izvajanje delavnic za srednje šole, skrb za varnost na doživljajskem igrišču
14.	Društvo Dajem, Maribor	delovanje društva, pomoč na domu	administracija, delo na projektu Pomagam, kjer morem
15.	Društvo Duh časa, Ljubljana	Računalniki za socialno ogrožene (RSO), usposabljanje rač. opreme. Nimajo financerjev	delo v delavnici RSO – popraviljanje in sestavljanje računalnikov
16.	Društvo gibalno oviranih invalidov Slovenije VIZIJA, Slovenske Konjice	prevozi, projekt Nasilje nad invalidi (MDDSZEM), psihosocialna pomoč, ohranjanje zdravja (socialna aktivacija invalidov), druženje in obiski na domu, program osebne asistencije. Financerji: FIHO, občinska sredstva, donacije, članarina	ustvarjalne delavnice, krožki, fizična pomoč in spremljanje, pospravljanje, čiščenje poslovnih prostorov, zbiranje posteljnine, pripomočkov, opreme za stanovanje, pomoč pri opremljanju in selitvi
17.	Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor	Ohranjanje zdravja - več financerjev, šport in rekreacija - več financerjev, informiranje - več financerjev, kultura - več financerjev, usposabljanje za samostojno življenje - več financerjev	pomoč pri izvajanju aktivnosti, priprave, organizacija, spremljajoče dejavnosti

18.	Društvo gluhoslepih Slovenije Dlan	pomoč pri komunikaciji gluhoslepim, spremstvo, pomoč pri socialni rehabilitaciji, pri socialnem vključevanju, informiranje - odvisno od zmožnosti	individualno delo z uporabniki - pogoj za delo društva, spremstvo vsakega člana na vsak dogodek na varen način, prilagojen način informiranja vsakega posameznika, prevajanje, pomoč pri različnih opravilih
19.	Društvo Go - Spominčica Nova Gorica	aktivnosti v domu upokojencev - za osebe z demenco	sprehodi, kuhanje, druženje, igre, namizne in gibalne
20.	Društvo Koroški medgeneracijski center Ravne	dnevni center - vodje in mentorji aktivnosti, pomoč pri aktivnostih	izvajanje delavnic, mentorstvo, družabne igre, pomoč na domu
21.	Društvo Oddih Gorajte	projekt Pravljična dežela Gorajte	pomoč pri urejanju kulis, urejanje okolice
22.	DPM Trbovlje	pomoč na vrtu, počitniški programi, ustvarjalnice, izdelava darilnega programa društva, urejanje prostorov, po osebnih nadarjenostih in interesih - tudi učna pomoč	pomoč na vrtu, pri urejanju prostorov, delavnice, darilni program, pomoč na prireditvah ...
23.	Društvo SOS telefon	svetovanje na telefonu	sodelovanje na stojnicah, informiranje, svetovanje uporabnikom, učna pomoč, zbiralne akcije za uporabnike, druženje z uporabniki
24.	Društvo šola zdravja	Vodenje jutranje vadbe 1000 gibov. Financerji: MZ, lokalne skupnosti	vodijo telesno vadbo 1000 gibov, pisanje člankov, organizacija - za delovanje skupine, obveščanje, priprava dogodkov, promocija, lokalne aktivnosti
25.	Društvo upokojencev Hrastnik	Starejši za starejše. Financerji: delno ZDUS delno občina	pomoč na domu, gospodinjska dela, druženje, sprehodi, spremstvo, občasni prevozi
26.	Društvo upokojencev Komandanta Staneta Ljubljana	Starejši za starejše	obiski na terenu
27.	Društvo upokojencev Kranj	Starejši za starejše	člani društva, ki ne potrebujejo dodatne aktivacije in mentorstva
28.	Društvo upokojencev Ljutomer	Programa Starejši za starejši, Na zdravje	obiski na domovih - nad 69 let, pomoč na domu

29.	Društvo upokojencev Trbovlje	Starejši za starejše	druženje, obiski na domu za starejše od 70 let, pomoč na domu - tudi s pomočjo drugih organizacij, tudi s patronažno službo
30.	Društvo varnega zavetja Kočevje	socialna in ekonomska rehabilitacija - uporabniki so tudi prostovoljci; prostovoljci, ki so uporabniki, delajo tudi v akcijah izven društva	najprej ocenijo ranljivost, samopomoč, sodelovanje v programu, načrtovanje, administracija, organiziranje; kasneje še druge aktivnosti - spominki, kulturno ustvarjanje, soodločanje o programu, kasneje tudi izvajanje usposabljanj, informiranje, socialno-ekonomska aktivacija
31.	Društvo Verjamem vate	Delo v trgovini, kjer pomagajo mladi z zmerno motnjo, Downov sindrom. Financirajo se iz lastnih sredstev, nekaj iz občine, kot socialno podjetje so se prijavi na evropske razpise	druženje, učna pomoč, ukvarjanje z mladimi z zmerno motnjo
32.	Društvo Veselje do življenja Koper	plesno - gibalne dejavnosti, promocija, informiranje, vodenje skupin - ko so usposobljeni, svetovalne dejavnosti - če so usposobljeni	deljenje letakov, pomoč in izvedba delavnic na socialnem, izobraževalnem, športnem področju
33.	Društvo za nenasilno komunikacijo	individualna pomoč otrokom in mladim z izkušnjo nasilja, varne hiše - pomoč pri otrocih, varstvo, prevodi, distribucija, organizacija dogodkov, promocija	druženje, big brother - big sister, izleti, prostočasne aktivnosti, pomoč pri izvajanju drugih aktivnosti
34.	Društvo za zaščito konj in ostalih živali Polzela	reševanje in rehabilitacija trpinčenih živali	pomoč v hlevih, na vrtu, na posestvu, čiščenje okolice, sajenje, novosti na posestvu
35.	Društvo za zmanjševanje škode zaradi drog Stigma	dnevni center, uporabniki lahko postanejo prostovoljci	pomoč pri delu v pisarni, učna pomoč, učenje kitare, oskrbovanje računalnikov, pisanje bloga
36.	Familija – Izobraževalni in terapevtski center Škofja Loka	aktiviranje udeležencev PUM v mladinskem centru, uporabniki MC prevzemajo prostovoljska dela	učna pomoč, priprava in izvedba delavnic, druženje z uporabniki MC
37.	Javni zavod Mladi zmaji	Izvajanje delavnic, organizacija in izpeljava dogodkov - pomoč, pomoč v mladinskem centru, pomoč otrokom za šolo. Financerji: program mladinskega centra - MŠŠ, občina, MDDSZEM	objave na spletni strani, evidence, izvajanje delavnic, organizacija in izpeljava dogodkov - pomoč, pomoč v mladinskem centru, pomoč otrokom za šolo

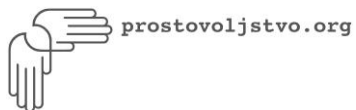
38.	Javni zavod Spotur Slovenj Gradec	javna delilnica hrane, zavetišče za brezdomce. Financer: občina, lastna sredstva	pomoč pri delavnicah v zavetišču, spremstvo in pomoč pri razdeljevanju hrane
39.	Karitas Slovenije	program za brezdomce, osebe po zdravljenju zasvojenosti - skupnost Srečanje - preventivni programi, po rehabilitaciji sprejemajo odgovornosti kot opolnomočenje in za reintegracijo, osebe z motnjo v duš. zdravju - urejanje okolice, pomoč v soc. kuhinjah, za osebe v soc stiski, v skladišču	vključevanje v različne programe glede na svoje sposobnosti in življenjske izkušnje, tudi strokovno in ustvarjalno delo, odvisno od sposobnosti in motivacije
40.	Knjižnica Domžale	programi za starejše v sodelovanju z domovi upokojencev, pomoč pri pripravi prireditev, Alzheimer cafe, izvajanje delavnic, pomoč pri izvedbi delavnic. Ni posebnega financerja prostovoljskih programov	delavnice, pomoč pri prireditvah, urejanje gradiva, pomoč pri aktivnostih na prostem ...
41.	Legebitra	aktivnosti pri organiziranju za mlade LGBT. Financerji: MDDSZEM, Ministrstvo za zdravje, MOL, FIHO, ŠOU	organiziranje aktivnosti, izvedba aktivnosti, objave na FB, oblikovanje tekstov za blog, pomoč na info točki, predstavljanje LEGEBITRE na javnih dogodkih, sodelujejo pri živi knjižnici, sodelujejo kot žive knjige
42.	Ljudska univerza Kranj - medgeneracijski center	različne dejavnosti, aktivnosti, predavanja. Niso posebej financirani	vodenje skupin, pomoč pri delu strokovnemu delavcu, pri organizaciji, počitniški programi, ustvarjalne delavnice
43.	Ljudska univerza Radovljica	medgeneracijski center, mladinski dnevni center Kamra, medsebojna pomoč starejših pri računalništvu, fotografiji, šivanje za PUMovce, izvajanje predavanj, delavnic, programi Unicef, v domu za starejše in v vrtcu	pomoč pri učenju računalništva, izvajanje predavanj, kuhanje, šivanje, druženje, tudi medgeneracijsko, podpora v stiskah, druženje, sprehodi s starejšimi, družabne igre, pomoč v vrtcu, učna pomoč
44.	Lokalna razvojna fundacija za Pomurje Martjanci	sodelujejo v projektih ustanove - razvoj NVO v regiji	pomoč pri organizaciji delavnic, komunikaciji z deležniki, pri pripravi dokumentacije in drugih projektnih aktivnostih, pomoč pri organiziranju korporativnih akcij, delavnic
45.	Materinski dom Maribor	druženje z otroki, delavnice, spremstvo na izletih, letovanjih	učna pomoč, igranje, sprehodi, na prostem, ustvarjanje, spremstva

46.	Medgeneracijsko društvo za kakovostno starost Laško	druženje na domu in v skupinah	družabništvo
47.	Medgeneracijsko društvo Z roko v roki Kranj	skupine za samopomoč starejših - MDDSZEM, individualno družabništvo - MO Kranj, medgeneracijski tabor - 5 dni, 3-4 generacije - ZDSGS	druženje - skupinsko in individualno, praznovanja, tematska srečanja, izleti, običaji, pomoč posameznikom - na domu, sprehodi
48.	MDPM Ajdovščina	humanitarne dejavnosti, počitniške delavnice, vzgojitelji in animatorji na letovanjih	vodenje delavnic za otroke, učna pomoč, vzgojitelji in animatorji na letovanjih - mladi
49.	Mestna knjižnica Kranj	voditelji bralnih krožkov, pomoč pri urejanju gradiva, učne pomoči za mlade	zavijanje knjig, urejanje gradiva po abecedi, vodje skupin bralcev - redna srečanja, ki so vsebinsko bolj zahtevna, pomoč mladim pri posameznih predmetih
50.	MISC Infopeka	Mladi za mlade, stopinje mesta in vseh drugih programih	nudijo učno pomoč, pišejo publikacijo, kreativno delo, terensko in spletno raziskovanje, izvajanje delavnic, preventivno delo, raziskovanje kritičnosti, izvajanje potopisov, priprava prostorov, grafično oblikovanje ...
51.	MISSS	POMP - MOL, skupaj v skupnosti (MDDSZEM), usposabljanje prostovoljcev za delo z mladostniki (MOL)	učna pomoč, pomoč pri šolskem delu, druženje, spremljanje pri delavnicah, pomoč pri izvedbi delavnic, pomožna dela, čiščenje prostorov
52.	Mladinski center Hiša mladih Ajdovščina	Mladinski center na obisku - v krajevnih skupnostih	izvajanje delavnic za otroke in mlade z manj priložnostmi - mentorji oz. izvajalci so mladi z manj priložnostmi
53.	Mladinski center Zagorje ob Savi	pomoč pri organizaciji dogodkov, izvajanje dogodkov, pomoč v Medgeneracijskem središču Zagorje, delo s posamezniki. Financerja občina, MIZŠ	pomoč pri organizaciji (Kino pod zvezdami), Gradimo prazgodovinsko kmetijo, akcije nadaljevanja gradnje, logistična in tehnična podpora, fotografiranje
54.	Območno združenje RK Tolmin	urejanje okolice objekta OZRK, akcije humanitarnega značaja, družabništvo in pomoč starejšim na domu	košnja, obrezovanje, pometanje, pomoč pri izvedbi dogodkov, obiskovanje starejših, pomoč na domu, pomoč na vrtu, spremstvo k zdravniku, prinašanje stvari iz trgovine, urejanje grobov svojcev, sprehodi

55.	Odjuga, pravično trgovinska zadruga z.b.o.	delo v trgovini 3 muhe	pomožna dela, delo v trgovini
56.	OŠ Ledina	učna pomoč, pomoč starejših mlajšim, druge oblike medsebojne pomoči, pomoč učencem tujcem pri učenju slovenščine, pri učenju otrok s posebnimi potrebami	učna pomoč, druge oblike pomoči učencem, projekt Dobre vesti iz naše šole in našega mesta - UNESCO
57.	Planinsko društvo Mežica	sodelovanje v akcijah, izleti v gore, program Naveza - stroški planinskih društev - evidenca ur	pomoč v pisarni - uradne ure, občasna pomoč v planinskem domu na Peci, strokovna pomoč pri elektriki v domu na Peci
58.	Plavalni klub Velenje	plavanje z osebami s posebnimi potrebami. Financiranje: proračun plavalnega kluba Velenje (članarine uporabnikov, plačila tečajev, nagrade, ki jih pridobijo iz občinskih sredstev)	metoda plavanja 1 na 1 - prostovoljci animirajo otroke, izvajajo vaje z njimi, pod nadzorom mentorja
59.	Prirodoslovni muzej Ljubljana	delavnice, program Dotikanje dovoljeno, program Krilate in kosmate zgodbe, v knjižnici, pomoč pri strokovnem delu. Financer zavoda je država, programi niso posebej financirani	pomoč na delavnicah, lažja dela v knjižnici, lažja strokovna dela, samostojno delo z obiskovalci
60.	Skupnost socialnih zavodov Slovenije - SKUP	pisarniško delo, projekti za materinske domove, varne hiše, zavod Pod strehco ..	pisarniško delo, prevajanje dokumentov, delo na projektih, koordiniranje
61.	Sloga	pomoč pri projektnem delu na področju razvojnega sodelovanja, globalnega učenja	pomoč pri organizaciji in izvedbi dogodkov, aktivno vključevanje v izobraževanje
62.	Slovenska filantropija	prostovoljski servis, medgeneracijske delavnice ... Sofinancer: MDDSZEM, FIHO, občine	pomoč na domu, druženje, spremstvo učna pomoč, varovanje otrok, podpora in opolnomočenje uporabnikov, sodelovanje pri izvajanju medgeneracijskih delavnic, vodenje delavnic, pomoč pri počitniških taborih ...
63.	Slovenska fundacija za Unicef	punčke iz cunj, pomoč v pisarni, anketiranje, delavnice, delo z begunci, tudi prevajanje za begunce	pomoč pri delovanju organizacije, prevajanje, dežurstvo, delavnice v vrtcih, šolah, pomoč beguncem, izdelava punčk iz cunj

64.	Socialna akademija	počitniško varstvo, mladinski tabori, delavnice multimedije, socialni teden	pomoč pri organizaciji in izvedbi dogodkov, delavnic
65.	SB dr. Franca Derganca Nova Gorica, oddelek za invalidno mladino in rehabilitacijo Stara Gora	pomoč pri otrocih in pri odraslih	pomoč pri gibanju, spremstvo na sprehodu, pomoč na izletu, pomoč pri hranjenju - če so strokovno usposobljeni, druženje, igra, družabne igre, karte
66.	Studio 12	multimedijska produkcija - organizacija dogodkov, video produkcija	pomoč pri organizaciji, snemanja, montaža - če imajo znanje
67.	ŠENT	12 dnevni centrov, uporabniki bolj kot pomoč pri programih, ostali tudi izvajanje delavnic, različno glede na kompetence	druženje, pomoč pri izvedbi različnih programov, odvisno od kompetenc, delo v dnevnih centrih
68.	Športno društvo Mavrica Domžale	pomoč pri športni vadbi, spremstvo na taborih, pomoč pri športnih tečajih	pomoč posameznemu otroku, priprava materiala, na taborih vse delo na taboru, tudi v kuhinji, osebno za otroke s posebnimi potrebami
69.	Tačke pomagačke Ljubljana	pomoč v vseh programih društva	izvajanje vseh programov društva – po vsej državi
70.	Umanotera	dogodki - konference, izdelava poročil, analiz	pomoč pri izvajanju programov - dobrodošli so mladi izobraženi ljudje, ki iščejo izkušnje, jih zanima področje dela društva, lahko predlagajo svoje ideje
71.	VDC Nova Gorica	stalni in nadstandardni programi v VDC	druženje, igre - organizirajo, vodenje rekreativnih uric, balinanje, vodenje ustvarjalnih delavnic, sprehodi, pomoč pri delu pevskega zbora, delo na vrtu
72.	Zasavska ljudska univerza, Medgeneracijsko središče Zasavje	v vseh programih, glede na njihove specifikke - znanja, veščine; delavnice na različne teme, tečaji jezikov, pogovorne ure v tujih jezikih, učna pomoč, učenje slovenščine za tujce	delavnice, pomoč
73.	Zavod Franko Maribor	odprte stanovanjske skupine in prehodne stanovanjske skupine. Financerji: MDDSZ, lokalne skupnosti	vklučevanje v lažja opravila - gospodinjstvo, kuhanje, košnja trave, pleskanje, spremljanje na CSD, družabništvo, sprehod, dogodek v skupnosti

74.	Zavod HIPPOCAMPUS Koper	delavnice za otroke in mladostnike, pomoč pri izvedbi prireditev, pomoč pri oblikovanju spletnih vsebin	delavnice za stik z naravo, pohodi, igra v naravi, vrtnarjenje, raziskovanje narave, spoznavanje rastlin in živali, pomoč pri organizaciji in delu
75.	Zavod Mladinska mreža MaMa	prostovoljski program je odprt za mlade ne glede na status in skupino; vsebinsko in projektno delo.	projektne management, pomoč pri delu v pisarni
76.	Zavod PET	v vseh programih - izobraževanje, terapije s psom, pomoč pri organizaciji, promocija, pisarniško delo	isto delo kot člani društva
77.	Zavod Sopotniki	brezplačni prevozi starejših oseb. Financerji: finančni vložki ustanovitelja, donacije uporabnikov, sponzorstva, razpis občin	prevoz starejših oseb, občasno spremstvo (npr. v bolnišnico, v trgovino ...)
78.	Zavod za raziskovanje in razvijanje alternativnih praks Beltinci	delo na eko vrtu, administracija, urejanje spletne strani	fizična dela na vrtu, pomoč pri pakiranju čajev, pri pisarniškem delu - prijava razpisov
79.	Zavod Ruj Nazarje	socialna vključenost. Financer MDDSZEM	najprej so prostovoljci, da program spoznajo, nato se vanj vključijo kot uporabniki, ročna dela
80.	Združenje bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije, Ljubljana	organizirano druženje, programi obnovitvene trajne rehabilitacije, spodbujanje dejavnosti in sodelovanja v kroničnem obdobju po možganski kapi, samopomočne skupine, dramske, pevske skupine.... Financerji: FIHO, razpisi, lastna sredstva	spremembo, pomoč pri opravilih na domu, učna pomoč, druženje, pomoč pri fizičnem delu, pomoč pri delu v pisarni ...
81.	Združenje DROGART	Pleši z glavo - terenska ekipa, Izberi sam - preventiva, informiranje, terenske akcije na dijaških partyjih, chill out poleti, dogodki v lokalih - npr. maturantska parada, promocija programov	terensko delo, pogovori z mladimi obiskovalci prireditev, deljenje materialov, laična prva pomoč na dogodkih, pisanje člankov, promocija, možnost napredovanja - zahtevnejše delo, informiranje, vodenje iger, poligonov
82.	Zveza društev upokojencev Slovenije	Starejši za starejše, financerji: MDDSZEM, FIHO, MOL, donatorji; društvene aktivnosti: društvene funkcije, vodenje delavnic, organizacija; RESje - MDDSZ, donacije, Evropski programi kot je Spomini, ICarer (evropska sredstva)	obiski na domu, spremstvo, laična pomoč na domu, posredovanje pomoči drugim NVO in javnim organizacijam, podpora in informiranje pri pojavu demence; kulturne, in športne dejavnosti - organizacija dogodkov, delavnic

prostovoljstvo.org

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

83.	Zveza prijateljev mladine Maribor	Pomoč pri izvedbi programov za otroke in mlade Financerji: MOM, ZPMS	pomoč pri izvedbi programov za otroke in mlade - letovanja, Tom telefon, počitniški programi
-----	-----------------------------------	---	---